

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE TRENČIANSKE BOHUSLAVICE

2024 - 2030

Názov dokumentu:	Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2024 - 2030
Územné vymedzenie:	Trenčiansky kraj, okres Nové Mesto nad Váhom, obec Trenčianske Bohuslavice
Dátum schválenia KPSS:	17.10.2023 uznesením č. 57/2023
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	Áno
Vypracoval:	 GEMINI GROUP

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	4
Príhovor starostky	5
Úvod.....	6
Teoretická časť.....	8
1. SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	8
2. CIELE, ZÁSADY A PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA.....	10
3. SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	12
4. LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY	14
5. KOMPETENCIE OBCE V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	16
Analytická časť	18
6. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV	18
7. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	33
8. SWOT ANALÝZA.....	37
9. VYHODNOTENIE PLNENIA PREDCHÁDZAJÚCEHO KPSS	38
10. VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	39
Strategická časť	43
Realizačná časť	52
Monitorovanie a hodnotenie.....	53
Záver.....	55
Zdroje.....	56

Zoznam použitých skratiek

BD – bude doplnené

EÚ – Európska únia

KPSS – komunitný plán sociálnych služieb

OcÚ – obecný úrad

OZ – obecné zastupiteľstvo

PHRSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

SODB, SODB 2021 – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

SR – Slovenská republika

ŠÚSR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŤZP – ťažko zdravotne postihnutí

UoZ – uchádzač o zamestnanie

ÚPSVaR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

VÚC – vyšší územný celok

VZN – všeobecné záväzné nariadenie

Príhovor starostky

Vážení občania,

komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov samosprávy. Jedná sa o otvorený proces zisťovania potrieb občanov a sumarizácie ľudských a materiálnych zdrojov a zdrojov obce. Hlavným cieľom je prispôbienie sociálnych služieb miestnym špecifikám a potrebám občanov. Výsledkom tohto procesu je komunitný plán sociálnych služieb, ktorý Vám predkladáme.

Komunitný plán sociálnych služieb našej obce je spracovaný na obdobie rokov 2024 - 2030. Obec Trenčianske Bohuslavice si tak plní povinnosť, ktorá vyplýva zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Hlavným cieľom komunitného plánovania je vytvorenie kvalitných, dostupných a adresných sociálnych služieb. Som presvedčená, že nový komunitný plán efektívne zacieli pozornosť na tie sociálne služby, ktoré naša obec potrebuje.

Na záver mi dovoľte poďakovať sa všetkým, ktorí svoj čas, osobné úsilie a vedomosti venovali príprave a spracovaniu komunitného plánu. Verím, že sa nám podarí úspešne naplniť každý zo spoločne plánovaných zámerov.

Darina Jurigová,
starostka obce Trenčianske Bohuslavice

Úvod

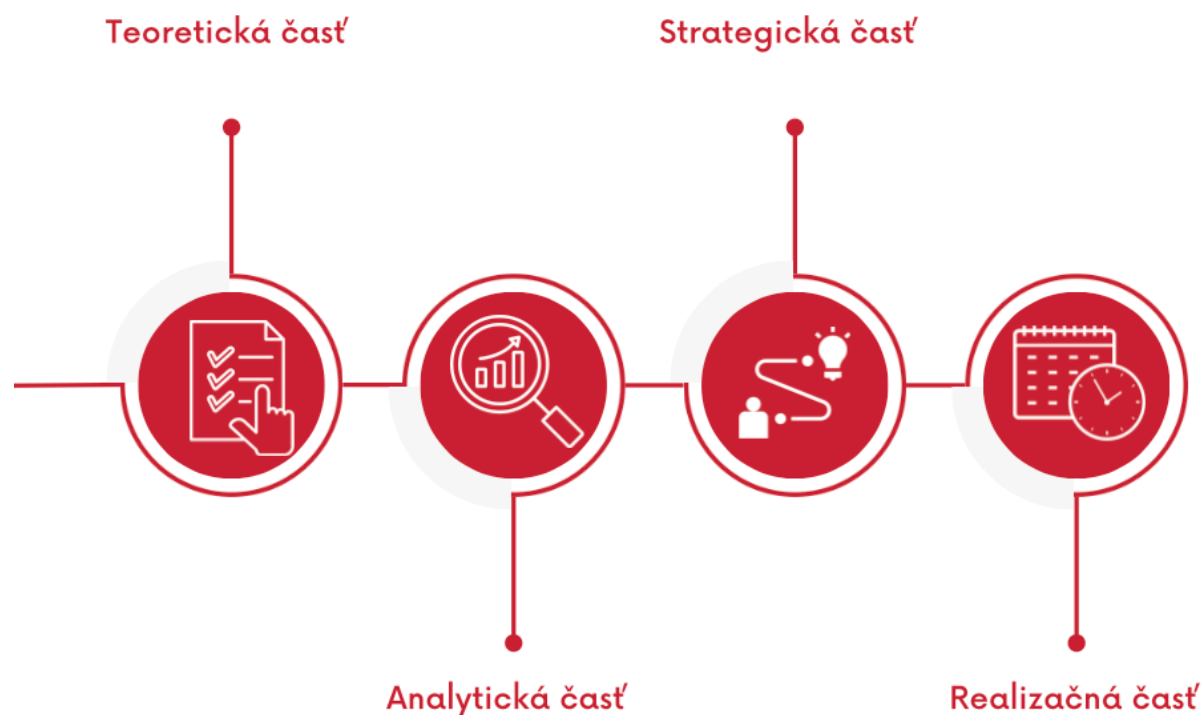
Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2024 – 2030 (ďalej aj ako „KPSS“ alebo „komunitný plán“) je strategický dokument, ktorý logicky nadväzuje na Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2015 – 2023 (ďalej aj ako „program rozvoja“), pričom spomedzi troch oblastí – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, na ktoré sa program rozvoja zameriava, je komunitný plán orientovaný výhradne na sociálnu oblasť, predovšetkým na oblasť poskytovania sociálnych služieb. Zatiaľ čo v programe rozvoja je každá z 3 oblastí špecifikovaná iba prostredníctvom základných informácií a súvislostí, komunitný plán rozpracováva detailnejšie existujúci stav a potreby týkajúce sa oblasti poskytovania sociálnych služieb. Vzhľadom na rozsah programu rozvoja, ktorý je limitovaný metodikou, nie je možné v tomto základnom strategickom dokumente obsiahnuť celú problematiku všetkých troch vytýčených oblastí, preto je každá ďalej rozpracovávaná v ďalších, parciálnych dokumentoch. Pre sociálnu oblasť je jedným z takýchto dokumentov práve komunitný plán sociálnych služieb. Proces tvorby komunitného plánu ako aj jeho následné aktualizácie možno súhrnne označiť za **komunitné plánovanie**.

Komunitné plánovanie predstavuje jednu zo základných metód riadenia rozvojových procesov, vďaka ktorej je možné sociálne služby naplánovať tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám konkrétnej skupiny občanov. Komunitné plánovanie možno chápať tiež ako otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov, resp. ako proces hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Výsledkom komunitného plánovania je **komunitný plán**, ktorý opisuje súčasnú situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a pomyselný, ideálny stav na druhej strane, pričom tento ideálny stav vznikol ako výsledok konfrontácie neobmedzených potrieb s obmedzenými možnosťami.

Povinnosť obce mať vypracovaný komunitný plán vychádza zo **Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**. Okrem toho KPSS vychádza z viacerých legislatívnych noriem, strategických dokumentov a nariadení, ktorých zoznam uvádzame v časti venovanej východiskám KPSS. Komunitný plán obce Trenčianske Bohuslavice na aktuálne plánovacie obdobie bol vypracovaný za pomoci predstaviteľov a obyvateľov obce, poskytovateľov sociálnych služieb ako aj odborníkov a organizácií pôsobiacich v obci. Vďaka spolupráci viacerých strán je komunitný plán verným odrazom skutočnosti umožňujúcim samospráve lepšiu orientáciu v potrebách obyvateľov, čo prispieje k ich rýchlejšiemu a efektívnejšiemu napĺňaniu.

Predkladaný komunitný plán pozostáva zo štyroch hlavných častí. V rámci **teoretickej časti** je špecifikovaná podstata sociálnych služieb a komunitného plánovania, sú tu uvedené základné črty ako aj subjekty komunitného plánovania a tiež legislatívne normy a strategické dokumenty, z ktorých KPSS vychádza. V **analytickej** časti je uvedený podrobný súčasný stav v sociálnej oblasti, analyzujú sa socio-demografické kvantitatívne údaje a jednotlivé kategórie cieľových skupín. Taktiež sa analyzujú dostupné sociálne služby poskytované v obci a sumarizujú silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby pre

obec(tento rozbor je nazývaný aj SWOT analýza). V **strategickej časti** je definovaná vízia obce a sú tu navrhnuté konkrétne opatrenia na jej dosiahnutie ako aj rozpočet potrebný na realizáciu navrhnutých opatrení. **Realizačná časť** bližšie vysvetľuje časový harmonogram realizácie KPSS, hodnotenie a monitorovanie činností počas ich priebehu. V prípade, že sa samospráva bude držať cieľov, postupov a termínov zvolených v komunitnom pláne, existuje vysoký predpoklad rastu kvality, rozšírenia portfólia a zvýšenia adresnosti sociálnych služieb v obci Trenčianske Bohuslavice.

Teoretická časť

1. SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Sociálne služby možno charakterizovať ako súhrn širokého spektra činností, prostredníctvom ktorých je poskytovaná pomoc ľuďom nachádzajúcim sa v nepriaznivej sociálnej situácii, ak si sami nedokážu zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Podstatou sociálnych služieb je zabezpečiť osobám určitý životný štandard, ale aj zmierňovať rozdiely v príjmoch či v sociálnom postavení.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje **podľa druhu** sociálnej služby nasledujúce sociálne služby, ktoré je možné poskytovať a prijímať na území Slovenska:

A. sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
 - 2.1. nízkoprahové denné centrum,
 - 2.2. integračné centrum,
 - 2.3. komunitné centrum,
 - 2.4. nocľaháreň,
 - 2.5. útulok,
 - 2.6. domov na polceste,
 - 2.7. zariadenie núdzového bývania,
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

B. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v Zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v Zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
5. služba včasnej intervencie.

C. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:
 - 1.1. zariadenie podporovaného bývania,

- 1.2. zariadenie pre seniorov,
- 1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
- 1.4. rehabilitačné stredisko,
- 1.5. domov sociálnych služieb,
- 1.6. špecializované zariadenie,
- 1.7. denný stacionár,
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčítateľská služba,
5. tlmočnická služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok.

D. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

E. podporné služby, ktorými sú:

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práci,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Vyššie uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

Z hľadiska formy poskytovania rozlišuje zákon o sociálnych službách sociálne služby ambulantné, terénne a pobytové. **Ambulantná** forma sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta sociálnej služby. **Terénna** forma sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domacom prostredí, prípadne prostredníctvom terénnych programov. Pobytová forma sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. **Pobytová** sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Pre objasnenie podstaty komunitného plánovania sociálnych služieb je potrebné charakterizovať pojem **komunita**. Ide o skupinu osôb, pre ktorú je príznačný určitý znak alebo súbor znakov, pričom tieto sú vo všeobecnosti vnímané ako typické. Obec, mesto, mestská časť sa považujú za základnú občiansku komunitu. Osoby žijúce na území jednej samosprávy majú spoločné bydlisko, využívajú tú istú infraštruktúru a do istej miery majú aj príbuzné potreby. Samospráva v záujme občanov vstupuje do kontaktu so štátom, a tak vzniká spleť vzťahov: samospráva – štát, samospráva – občan, štát – občan, pričom jasne definované vzťahy medzi týmito subjektmi môžu byť výrazne dynamizujúcim prvkom rozvoja celého systému sociálnej starostlivosti. Vo vzťahu štát – samospráva bola

samosprávam udelená povinnosť mať vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb ako základný nástroj komunitného plánovania.

Komunitné plánovanie poskytuje odpoveď na otázku, aké sociálne služby a v akom rozsahu je potrebné vytvoriť na určitom území, ako by tieto služby mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii. Uvažovanie nad týmito súvislosťami je významné z hľadiska uspokojovania súčasných, ale aj prognózovania budúcich sociálnych potrieb, zvyšovania kvality života obyvateľov či prognózovania tvorby pracovných miest. S ohľadom na dynamické, neustále sa meniace prostredie je náročné naplánovať niektoré procesy a s nimi súvisiace finančné náklady presne, avšak podstatou komunitného plánovania je ich aspoň odhadnúť, pretože inak by bolo konanie samosprávy v tejto oblasti nekoordinované a neefektívne. V kontraste s uvedeným je snaha o poskytovanie:

- väčšieho množstva sociálnych služieb,
- širšej škály sociálnych služieb,
- kvalitnejších sociálnych služieb,
- sociálnych služieb, ktoré budú bližšie k občanom, a práve takto fungujúci systém zabezpečí komunitné plánovanie a konanie samosprávy v súlade s ním.

2. CIELE, ZÁSADY A PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Komunitné plánovanie má svoje opodstatnenie z viacerých dôvodov. Predovšetkým, umožňuje samospráve riadiť procesy v sociálnej oblasti efektívne. Tento benefit je však iba parciálny. Konečným **cieľom** komunitného plánovania je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť obyvateľov,
- predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- opäť začleniť do komunity tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch vyvolávajú strach a neistotu, či dokonca predstavujú hrozbu pre iných obyvateľov.

Aby komunitné plánovanie nebolo samoúčelné a bolo využiteľné v reálnom živote a prinášalo očakávané pozitívne efekty, mali by byť pri vypracovaní komunitného plánu dodržané tieto **zásady**:

- potreby a rozvojové priority v oblasti sociálnych služieb musia byť stanovené obyvateľmi, ktorí žijú v danej lokalite a ktorých sa plánovanie týka;
- všetky plánované a realizované procesy sú vzájomne previazané, korešpondujú, podporujú sa a vzájomne sa nevylučujú;
- zvyšovanie kvality sociálnych služieb musí byť považované za dôležité a žiaduce a musí byť významnou súčasťou miestnej politiky;

- rozvoj oblasti sociálnych služieb je založený na presvedčení o jedinečnosti, hodnote a dôstojnosti každého užívateľa sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je založené na nasledujúcich **princípoch**:

- **Partnerstvo** – komunitný plán má byť výsledkom spolupráce viacerých účastníkov – zadávateľov, poskytovateľov aj užívateľov sociálnych služieb, verejnosti aj ďalších subjektov. Každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, všetkým účastníkom má byť poskytnutý rovnaký priestor.
- **Informovanosť** – účastníci podieľajúci sa na vypracovaní komunitného plánu medzi sebou komunikujú a vzájomne sa informujú. Spolupráca má byť transparentná, zrozumiteľná, žiadny účastník nesmie byť komunikačne znevýhodnený. Len úzka spolupráca a kvalitná komunikácia môže viesť k vytvoreniu požadovanej ponuky sociálnych služieb.
- **Inovatívnosť** – dynamické prostredie, nové situácie a obmedzené zdroje si vyžadujú hľadanie stále nových prístupov a riešení, ktoré budú môcť byť účinné a efektívne aj tam, kde zastarané riešenia už neplnia svoju funkciu.
- **Kompromis** – komunitný plán by nemal byť prehnane ambiciózny, mal by vychádzať z reálnych potrieb, avšak s ohľadom na dostupné zdroje. Definovanie zoznamu atraktívnych, avšak nereálnych cieľov, nepovedie k rozvoju, ale ku stagnácii a frustrácii z neschopnosti zmeniť stav k lepšiemu. Naopak, správne definované ciele je možné dosiahnuť aj s obmedzenými zdrojmi.

3. SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Z princípu partnerstva vychádza potreba spolupráce viacerých subjektov. Základnými subjektmi komunitného plánovania sú zadávatelia, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb, okrem nich však do procesu komunitného plánovania vstupujú tiež verejnosť a ďalšie organizácie.

Zadávatelia sociálnych služieb

Zadávateľmi sociálnych služieb sú subjekty, ktorým zákon ukladá úlohu zabezpečiť sociálne služby na území, ktoré spravujú – v podmienkach Slovenska ide o obce, mestá, mestské časti. Ich činnosť je dopĺňaná činnosťou príslušných samosprávnych krajov. Samospráva na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy rozhoduje o:

- potrebe zrealizovať komunitné plánovanie,
- subjekte, ktorý zabezpečí komunitné plánovanie (samospráva alebo samosprávou poverená organizácia),
- zastupovaní poslancov v procese komunitného plánovania,
- finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- termíne predloženia komunitného plánu zastupiteľstvu na schválenie.

Zadávateľ služby od začiatku komunitného plánovania zverejňuje zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch plánovania.

Poskytovatelia sociálnych služieb

Poskytovateľom sociálnych služieb môže byť samospráva, fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená samosprávou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetky tieto subjekty majú v procese komunitného plánovania rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu. Zapojením sa do komunitného plánovania získavajú poskytovatelia možnosť presadzovať vlastné názory, nadobúdať nové informácie, vytvárať partnerstvá, a tak sa podieľať na tvorbe a výslednej podobe systému. Za ideálnych podmienok by do komunitného plánovania mali byť zapojení poskytovatelia reprezentujúci každú z nasledujúcich kategórií sociálnych služieb:

- poradenské a podporné služby rodine a jednotlivcom,
- služby krízovej intervencie,
- služby dlhodobej sociálnej, príp. kombinovanej sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Taktiež je potrebné prizvať do procesu plánovania poskytovateľov, ktorí realizujú nové aktivity alebo overujú nové metódy, avšak v súčasnosti nie sú zaradení do zákonom definovaného systému sociálnych služieb. Spolupôsobením všetkých poskytovateľov má byť taký systém sociálnych služieb, ktorý udrží obyvateľov na určitom území, pričom ich potreby budú uspokojené.

Užívatelia sociálnych služieb

Užívateľom sociálnych služieb je každá osoba, ktorej sú sociálne služby poskytované. Práva klientov užívajúcich sociálne služby upravuje § 6 zákona o sociálnych službách. Základnými skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať, sú:

- seniori (najmä osoby staršie ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami ako aj ich rodiny,
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania sa a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Zapojením týchto skupín do komunitného plánovania získa samospráva cenné informácie o ich potrebách, na základe čoho bude môcť vybudovať adekvátnu sieť sociálnych služieb uspokojujúcu aj špecifické sociálne potreby, ale aj vytvárať a podporovať preventívne opatrenia.

Verejnosť a ďalšie organizácie

Medzi účastníkov komunitného plánovania patrí aj verejnosť a ďalšie organizácie. Hoci sú títo účastníci označovaní ako nepriami, sú takisto dôležitou súčasťou tvorby komunitného plánu. Najčastejšie sú zapájané záujmové skupiny, občianske iniciatívy či etnické skupiny.

Spolupráca obce s verejnosťou je prejavom spolupatričnosti, spoluúčasti a prehlbuje vzťah k cieľovej skupine. Z praxe vyplýva, že čím je spektrum subjektov zapojených do komunitného plánovania rôznorodejšie, tým kvalitnejší je výsledok tohto procesu.

Verejnosť má byť priebežne oboznamovaná so zámerni, výsledkami a cieľmi komunitného plánovania, čo zabezpečí samospráva vhodne zvolenou informačnou stratégiou. Pri príprave komunitného plánu sú oslovené a vyzvané k spolupráci aj ďalšie organizácie, záujmové skupiny, občianske iniciatívy, etnické skupiny a iné subjekty, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Prítom platí, že čím rôznorodejšie spektrum subjektov sa do komunitného plánovania zapojí, tým kvalitnejší je výstup z tohto procesu.

4. LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Základnú právnu normu v oblasti poskytovania sociálnych služieb predstavuje **zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý stanovuje právny rámec poskytovania sociálnych služieb, financovania sociálnych služieb a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb.

Tento zákon ďalej dopĺňajú:

- zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 601/2003 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- zákon č. 305/2005 Zb. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 600/2003 o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- ďalšie zákony, všeobecne záväzné nariadenia, interné predpisy sociálnych zariadení.

Okrem legislatívnych noriem, nariadení a interných predpisov tvoria podklad pre spracovanie komunitného plánu aj viaceré strategické a plánovacie dokumenty:

Miestne dokumenty:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Trenčianske Bohuslavice 2015 - 2023,
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice 2019 - 2023

Regionálne dokumenty:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2013 - 2023.

Národné dokumenty:

- Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030,
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím,
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030.

Dokumenty EÚ:

- Európa 2030,
- Amsterdamská zmluva – hlava IX, články 136 – 145. Amsterdamská zmluva posilňuje základné princípy ako sú ľudské práva a sociálne práva,
- Lisabonská zmluva – program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti,
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Dohovor o právach dieťaťa,
- Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- Európska sociálna charta.

5. KOMPETENCIE OBCE V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Kompetencie obce (obce Trenčianske Bohuslavice) v oblasti poskytovania sociálnych služieb upravuje **zákon o sociálnych službách v § 80**, podľa ktorého obec:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
 - 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - 4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 - 1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 - 3. opatrovateľskej služby,
 - 4. prepravnej služby,
 - 5. odľahčovacej služby,
 - 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
 - 7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby,
- h) uzatvára zmluvu:
 - 1. o poskytovaní sociálnej služby,
 - 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku

na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) môže poskytnúť finančný príspevok na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
- l) poskytuje finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- m) môže poskytovať finančný príspevok podľa zákona č. 448/2008 Z. z. podľa § 75 ods. 6 na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- n) môže poskytovať finančný príspevok podľa zákona č. 448/2008 Z. z. podľa § 75 ods. 7 na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie evidenciu:
 - 1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 - 2. rozhodnutí podľa písmena c),
 - 3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
- v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V nadväznosti na novelu zákona o sociálnych službách, ktorej väčšina ustanovení nadobudla účinnosť 1. januára 2018, vydáva obec poskytovateľom sociálnych služieb

poskytovaných v nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári na ich žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s KPSS obce. Ak je žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku obec, písomné vyjadrenie vydá obec z vlastného podnetu.

Podľa § 110a ods. 3 zákona o sociálnych službách sa považuje podmienka súladu žiadosti o poskytnutie predmetného finančného príspevku na rozpočtový rok 2019 s KPSS príslušnej obce za splnenú.

Analytická časť

6. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV

Významnou súčasťou analytickej časti komunitného plánu ako nástroja strategického riadenia oblasti sociálnych služieb je socio-demografická analýza, ktorá charakterizuje obyvateľstvo žijúce na určitom území na základe rôznorodých kritérií. Bližšie poznanie charakteristík obyvateľstva umožní samospráve lepšie spoznať prostredie, v ktorom sa komunitné plánovanie odohráva a od ktorého sa odvíja. V rámci tejto podkapitoly teda bližšie špecifikujeme základné cieľové skupiny sociálnych služieb, na čo v nasledujúcej podkapitole nadviažeme konkrétnymi sociálnymi službami, ktoré obec svojim obyvateľom v súčasnosti poskytuje.

Popis územia

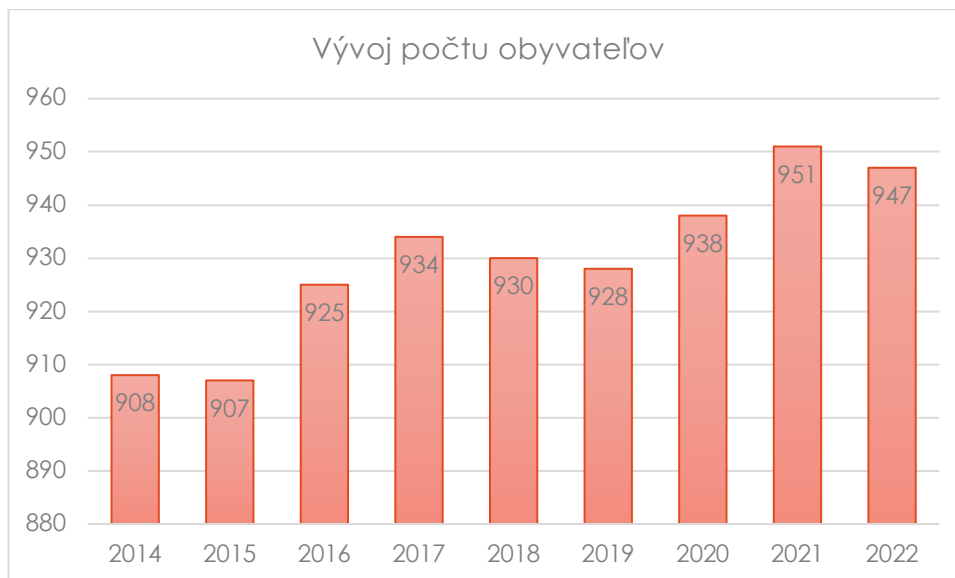
Obec Trenčianske Bohuslavice je súčasťou Trenčianskeho samosprávneho kraja, okresu Nové Mesto nad Váhom. Má **947 obyvateľov** a jej celková **rozloha je 6,4 km²** (údaje ŠÚ SR k 31. 12. 2022). Obec Trenčianske Bohuslavice má výhodnú polohu z hľadiska dopravy. Obcou prechádza hlavná cesta spájajúca Západné Slovensko so severom Slovenskej republiky. Od okresného mesta Nové Mesto nad Váhom je obec Trenčianske Bohuslavice vzdialená cca 7,1 km a od krajského mesta Trenčín cca 20 km.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

Základným demografickým ukazovateľom je počet obyvateľov. Jeho vývoj v rokoch 2014 – 2022 zaznamenáva graf č. 1. Vývoj počtu obyvateľov mal rastúcu aj klesajúcu tendenciu. Aktuálne žije v Trenčianskych Bohuslaviciach 947 obyvateľov, čo je o 39 viac ako na začiatku sledovaného obdobia, v roku 2014. Ako si neskôr ukážeme, za medziročné nárasty v počte obyvateľov môže predovšetkým priaznivý prirodzený prírastok obyvateľstva. Najviac občanov mala v sledovanom období obec Trenčianske Bohuslavice v roku 2021 – 951 obyvateľov, najmenej – 907 obyvateľov v roku 2015.

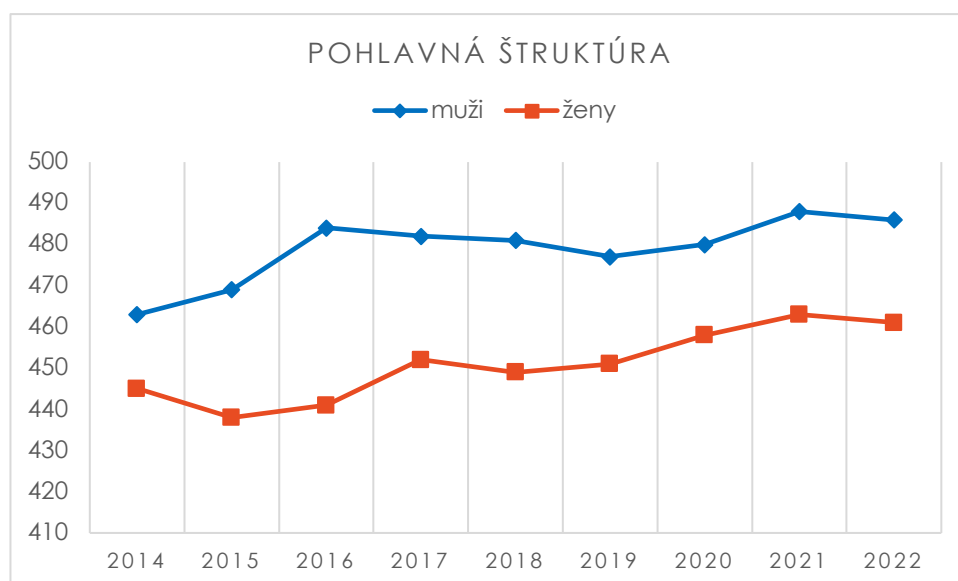
Rozhodnutie bývať a zotrvávať na určitom území je determinované mnohými faktormi, jedným z nich je aj kvalita sociálnej oblasti, ktorej súčasťou sú aj sociálne služby

v zmysle zákona o sociálnych službách. Vývoj počtu obyvateľov v obci zachytáva nasledujúci graf.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Z hľadiska pohlavnej štruktúry počet mužov žijúcich v obci Trenčianske Bohuslavice dlhodobo prevyšoval počet žien. Takáto situácia nie je bežná v podmienkach Slovenska – podiel žien v obciach a mestách na Slovensku býva obvykle vyšší ako podiel mužov. Celkový počet žien aj mužov v čase postupne rastie najmä z dôvodu prirodzeného prírastku obyvateľstva. Pohlavnú štruktúru obce Trenčianske Bohuslavice zachytáva nasledujúci graf č. 2.

Graf č. 2: Vývoj pohlavnej štruktúry obce Trenčianske Bohuslavice 2014-.2022, Zdroj: ŠÚSR 2023

Ďalšími významnými charakteristikami, ktoré by v procese plánovania komunitných sociálnych služieb nemali zostať nepovšimnuté, sú prirodzený prírastok (resp. úbytok), mechanický prírastok (resp. úbytok) a celkový prírastok (resp. úbytok) obyvateľstva. Zatiaľ čo prirodzený prírastok/úbytok nás informuje o rozdieli medzi počtom živonarodených a počtom zomrelých na určitom území, mechanický prírastok/úbytok zachytáva rozdiel medzi počtom prisťahovaných osôb na určité územie a počtom vysťahovaných osôb z toho istého územia. Celkový prírastok/úbytok je následne súhrnom (súčtom) prirodzeného a mechanického prírastku/úbytku a zachytáva celkový pohyb obyvateľstva v rámci určitého územia.

Rozdiel medzi zmieňovanými ukazovateľmi spočíva tiež v nástrojoch, akými môže samospráva vplývať na ich pozitívny vývoj. V snahe o **dosahovanie, resp. zvyšovanie prirodzeného prírastku** jej môže byť nápomocná:

- **nepriama podpora miery pôrodnosti**, napr. prostredníctvom podpory bývania pre mladé rodiny, podpory a rozširovania voľnočasových možností pre deti a mládež, rozširovania kapacít predškolských a školských zariadení a pod.,
- **pôsobenie na znižovanie miery úmrtnosti**, napr. informačnými kampaňami propagujúcimi zdravý životný štýl, podporou kvalitných sociálnych zariadení s vyškoleným personálom a podporou možností trávenia voľného času seniorov tak, aby viedli aktívny, spokojný a pestrý život.

Dosahovanie, resp. zvyšovanie mechanického prírastku už zahŕňa podstatne viac aktivít, a to nielen v sociálnej, ale aj hospodárskej a environmentálnej oblasti. Záujemcovia o bývanie v určitej lokalite zvažujú široké spektrum faktorov – od občianskej vybavenosti, cez kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry či možnosti sociálneho vyžitia až po dostupnosť zelene na danom území.

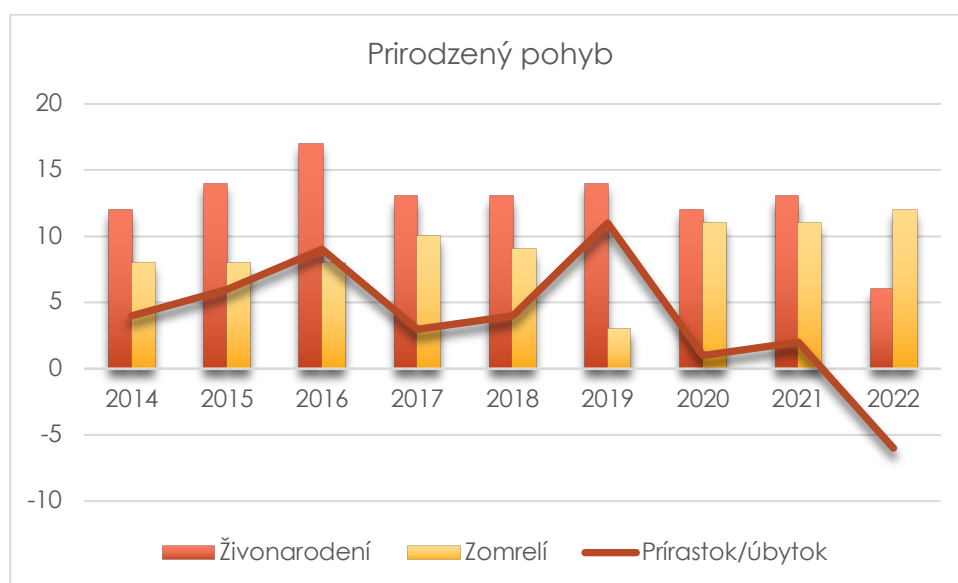
Aj keď vzhľadom na vyššie uvedené sa môžu prirodzený a mechanický prírastok javiť ako dva separátne ukazovatele, v skutočnosti sa môžu, ale nemusia vzájomne ovplyvňovať. Napríklad, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre mladé rodiny s deťmi, existuje predpoklad, že mladí ľudia sa na toto územie budú sťahovať s cieľom založiť si rodinu, čo sa prejaví na mechanickom, ale aj prirodzenom prírastku. Podobne, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre seniorov, môže toto územie lákať seniorov z iných miest a obcí, aby sa prisťahovali, čo sa môže prejavíť na miere úmrtnosti.

V obci Trenčianske Bohuslavice takmer v celom sledovanom období počet živonarodených prevyšoval počet zomrelých, s výnimkou roku 2022 kedy bol v obci zaznamenaný prirodzený úbytok. Najvyšší prirodzený prírastok bol v obci zaznamenaný v roku 2019, kedy sa narodilo o 11 obyvateľov viac ako zomrelo.

Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v Trenčianskych Bohuslaviciach zachytáva nasledujúca tabuľka a graf.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení	12	14	17	13	13	14	12	13	6
Zomrelí	8	8	8	10	9	3	11	11	12
Prírodný Prírastok/ úbytok	4	6	9	3	4	11	1	2	-6

Tabuľka č. 1: Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Graf č. 3: Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

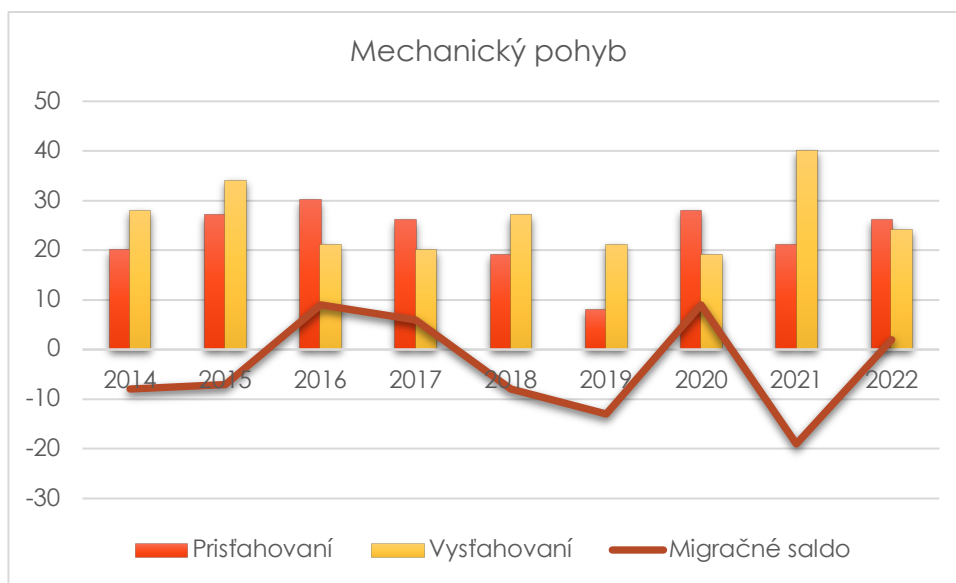
Okrem prírodného pohybu má významný vplyv na vývoj počtu obyvateľov aj mechanický pohyb obyvateľstva. Výsledkom mechanického pohybu je migračné saldo. Mechanickým pohybom rozumieme migráciu (imigráciu a emigráciu, resp. prisťahovanie a vysťahovanie), ktorú možno interpretovať aj ako indikátor celkovej atraktivity prostredia. Rozhodovanie obyvateľov, či vo svojej súčasnej lokalite zostanú, sa deje na základe mnohých faktorov: dostupných pracovných príležitostí, cenovej relácie nehnuteľností, kvality životného prostredia, dostupnosti sociálnych služieb, možností trávenia voľného času, kvality dopravnej infraštruktúry a podobne.

Počas uplynulého obdobia prevyšoval počet prisťahovaných osôb nad počtom vysťahovaných osôb z obce Trenčianske Bohuslavice v 4 rokoch z 9. Najviac, 30 osôb, sa prisťahovalo do obce v roku 2016. Naopak najmenej prisťahovaných bolo v roku 2019 a to 8 osôb. Najviac občanov opustilo obec v roku 2021, 40 osôb.

Počet prisťahovaných a vysťahovaných osôb v sledovanom období a vzájomný vzťah týchto dvoch ukazovateľov dokumentuje nasledujúca tabuľka a graf.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prisťahovaní	20	27	30	26	19	8	28	21	26
Vysťahovaní	28	34	21	20	27	21	19	40	24
Migračné saldo	-8	-7	9	6	-8	-13	9	-19	2

Tabuľka č. 2: Mechanický pohyb v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

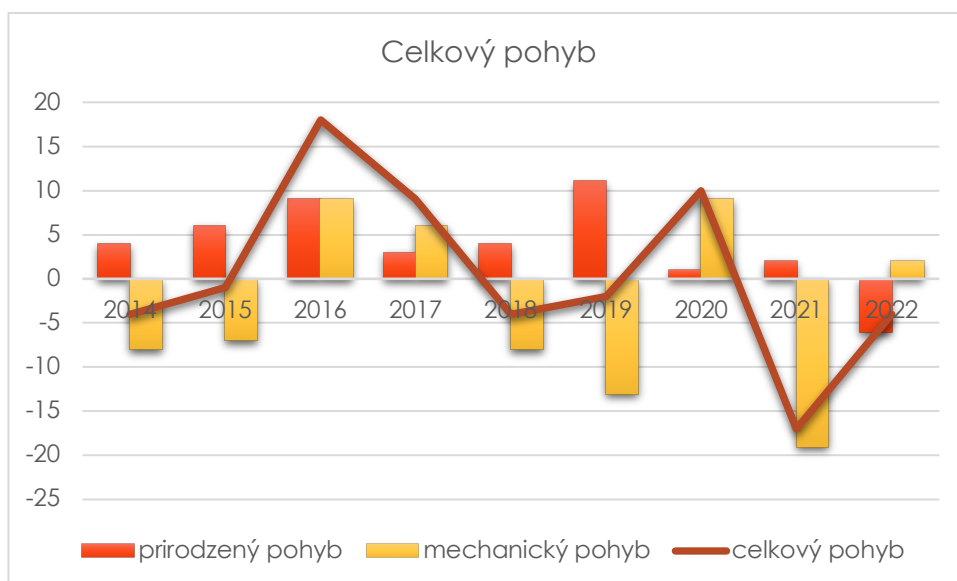

Graf č. 4: Mechanický pohyb v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Z vyššie uvedených hodnôt je možné vyvodiť celkový pohyb obyvateľstva. Celkový pohyb obyvateľstva je súčtom prirodzeného prírastku/úbytku a migračného salda. Z vyššie uvedeného vyplýva, že prirodzený prírastok v obci Trenčianske Bohuslavice prevyšuje mechanický prírastok/úbytok. Aj napriek tomuto faktoru dosahoval celkový prírastok obyvateľstva takmer počas všetkých sledovaných rokov záporné hodnoty s výnimkou rokov 2016, 2017 a 2020. Na základe údajov získaných zo Štatistického úradu sme zostavili nasledujúcu tabuľku a graf, ktoré deklarujú celkový pohyb obyvateľstva v obci Trenčianske Bohuslavice.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prírodný pohyb	4	6	9	3	4	11	1	2	-6
Mechanický pohyb	-8	-7	9	6	-8	-13	9	-19	2
Celkový pohyb	-4	-1	18	9	-4	-2	10	-17	-4

Tabuľka č. 3: Vývoj celkového pohybu v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Graf č. 5: Vývoj celkového pohybu v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Špecifickým ukazovateľom vstupujúcim do štatistík je aj negatívny demografický jav - potratovosť. V sledovanom období 2014 – 2022 môžeme vidieť nízku mieru potratovosti. Najviac potratov bolo v obci zaznamenaných v roku 2017, kedy na 1000 obyvateľov pripadlo 3,25 potratov (hrubá miera potratovosti). Potratovosť obce Trenčianske Bohuslavice zachytáva nasledujúca tabuľka č. 4.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet potratov	2	2	0	3	2	0	2	0	0
Miera potratovosti V ‰	2,191	2,215	0	3,25	2,146	0	2,132	0	0

Tabuľka č. 4: Počet potratov v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

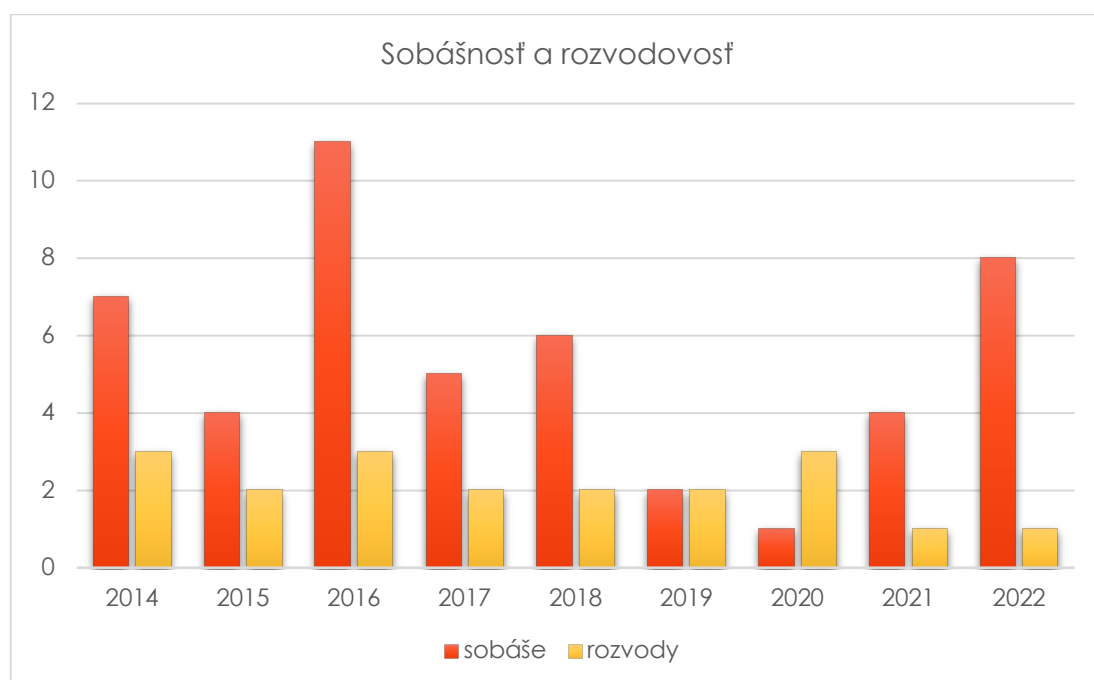
Sobáše a rozvody ako dôležitá súčasť demografického správania priamo aj nepriamo súvisia s pôrodnosťou a teda aj s celkovým smerovaním populácie. Od roku 2014 do roku 2022 bolo v Trenčianskych Bohuslaviciach v priemere uzavretých 5 manželstiev ročne. Vyššia sobášnosť bola zaznamenaná v prvej polovici sledovaného obdobia. Najviac manželstiev vzniklo v roku 2016, 11 sobášov.

Priemerne sa v Trenčianskych Bohuslaviciach rozvedú 2 manželstvá za rok (9-ročný priemer). Rozvodovosť má klesajúci trend. Na začiatku sledovaného obdobia sa na 1000 obyvateľov uskutočnilo 3,286 rozvodov za rok. Na konci sledovaného obdobia sa už miera rozvodovosti dostala na 1,053.

Sobášnosť a rozvodovosť obce Trenčianske Bohuslavice zachytáva nasledujúca tabuľka č. 5 a graf č. 6.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet sobášov	7	4	11	5	6	2	1	4	8
Hrubá Miera sobášnosti	7,67	4,43	12,04	5,42	6,44	2,16	1,07	4,2	8,42
Počet rozvodov	3	2	3	2	2	2	3	1	1
Hrubá Miera rozvodovosti	3,29	2,21	3,3	2,17	2,15	2,16	3,2	1,04	1,053

Tabuľka č. 5: Počet sobášov a rozvodov v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

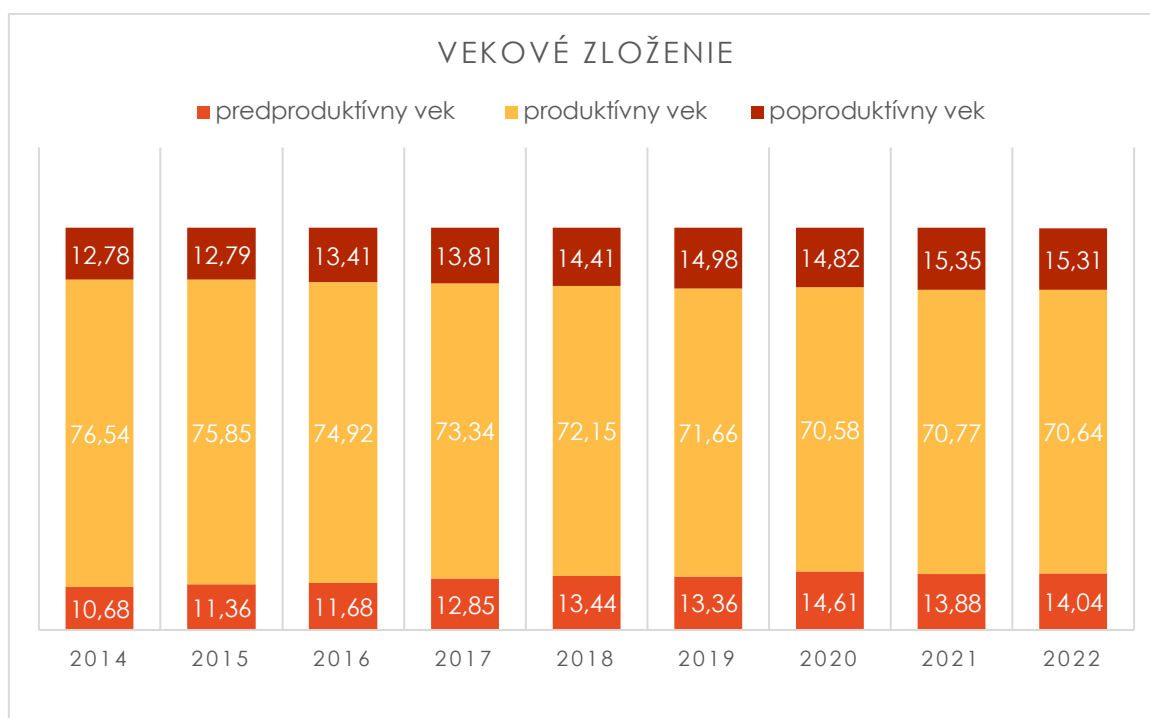
Graf č. 6: Počet sobášov a rozvodov v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Seniori

V súčasnosti je pre viaceré európske regióny príznačné starnutie obyvateľstva. Tento vývojový trend predstavuje značnú záťaž pre sociálny systém, kedy stále menšia skupina produktívnych osôb pracuje na stále väčšiu skupinu osôb v poproduktívnom veku. Uvedená situácia je z dlhodobého hľadiska neudržateľná, a preto v súčasnosti už existujú strategické dokumenty a implementujú sa politiky zamerané na koordináciu, resp. zmierňovanie dopadov tohto nepriaznivého vývoja.

Obyvateľov je podľa veku možné začleniť do 3 základných skupín, ktoré vypovedajú o ich produktivite. Predproduktívne obyvateľstvo (0 – 14 rokov), produktívne obyvateľstvo (15 – 64 rokov) a poproduktívne obyvateľstvo (65+ rokov).

Sledovanie produktivity obyvateľstva je dôležité z dôvodu zabezpečenia adekvátnej sociálnej a technickej infraštruktúry na území obce. Napríklad neustále sa zväčšujúca skupina detí v predproduktívnom veku vyvoláva tlak na budovanie jasí, škôlok a detských ihrísk, naopak, zväčšujúca sa skupina poproduktívneho obyvateľstva indikuje potrebu rozširovania, resp. budovania zariadení pre seniorov, denných centier, denných stacionárov, prepravnej služby, opatrovateľskej služby a pod.

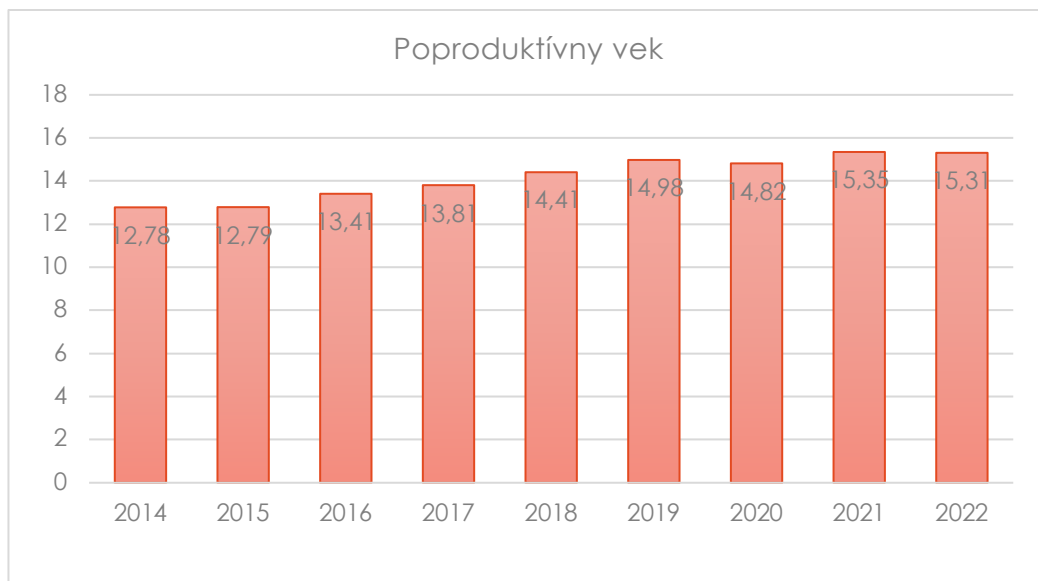
Graf č. 7: Vývoj podielu predproduktívnych, produktívnych a poproduktívnych obyvateľov v obci Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Predchádzajúci graf č. 7 zachytáva obyvateľstvo z hľadiska produktivity.

Zatiaľ čo produktívna kategória obyvateľstva sa postupom času znižuje, naopak poproduktívna kategória rastie. V roku 2014 tvorilo poproduktívne obyvateľstvo vo veku 65 a viac rokov 12,78 % celkového obyvateľstva, a v roku 2022 to je už 15,31 %.

Pozitívnym javom však ostáva, že popri náraste poproduktívneho obyvateľstva rastie aj obyvateľstvo predproduktívne. Tento pozitívny trend je spôsobený najmä počtom živonarodených detí.

Uvedené viditeľnejšie zachytáva graf č. 8 znázorňujúci iba **vývoj podielu obyvateľov v poproduktívnom veku**, t. j. obyvateľov starších ako 65 rokov.

Graf č. 8: Vývoj podielu obyvateľov v poproduktívnom veku 2014 – 2022, Zdroj: ŠÚSR, 2023

V posledných rokoch môžeme pozorovať postupné zvyšovanie priemerného veku občanov Trenčianskych Bohuslavíc – zatiaľ čo v roku 2014 bol priemerný vek 40,37 rokov, v roku 2022 vzrástol na 42,83 rokov, o viac ako 2 roky. Priemerný vek dokumentuje tabuľka č. 6.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Priemerný vek	40,37	40,68	40,77	40,67	41,04	41,72	41,63	42,43	42,83
Index starnutia	119,59	112,62	114,81	107,05	107,2	112,1	101,46	110,61	109,02

Tabuľka č. 6: Priemerný vek a index starnutia obyvateľov obce Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: ŠÚSR 2023

Vekovú štruktúru obyvateľstva je možné vyjadriť indexom populačnej dynamiky (index starnutia), ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľstva. Index populačnej dynamiky vyjadruje, koľko obyvateľov v poproduktívnom veku (65+) pripadá na 100 obyvateľov predproduktívneho veku (0-14 rokov). K 31.12. 2022 bol index starnutia 109,02 čo znamená, že na 100 obyvateľov vo vekovej skupine 0-14 rokov pripadá 109 osôb starších ako 65 rokov. Na základe hodnôt indexu sa veková štruktúra obce Trenčianske Bohuslavice charakterizuje ako regresívna, pretože poproduktívna zložka prevláda nad predproduktívnou zložkou obyvateľstva.

Existuje niekoľko nástrojov, ktorými môže samospráva zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov a znížiť riziko sociálnej exklúzie tejto cieľovej skupiny. Nástroje môžu byť preventívne alebo nápravné. **Nástrojmi preventívneho charakteru** sú tie, ktorými sa samospráva snaží predchádzať vzniku problémov súvisiacich so

socializáciou seniorov, akými sú napr. nedostatok kontaktu s inými ľuďmi, nedostatok príležitostí pre sebarealizáciu, nedostatok relevantných informácií a pod. **Nápravné nástroje** prichádzajú na rad až vtedy, ak preventívne opatrenia absentovali, neboli vhodne zvolené alebo neboli dostatočne účinné. Medzi typické nápravné opatrenia patrí poskytovanie rôznych finančných príspevkov.

Medzi **štandardné sociálne služby poskytované samosprávami seniorom** možno zaradiť napr. opatrovateľskú službu, služby denných centier, denných stacionárov a zariadení pre seniorov, prepravnú službu a sociálnu službu poskytovanú v jedálni. Ako nástroj socializácie seniorov a prevencie pred sociálnym vylúčením slúži často organizovanie rôznych kultúrnych, vzdelávacích či spoločenských podujatí práve pre túto cieľovú skupinu.

Pri vytváraní sociálnej infraštruktúry pre poproduktívne obyvateľstvo je dôležité brať ohľad na potreby tejto skupiny. V sociálnej starostlivosti o seniorov by sa primárne mali hľadať riešenia v rámci prirodzeného prostredia seniora (v rodine) a iba ak pomoc zo strany rodiny nie je možné poskytnúť, vzniká tlak na vznik sociálnych služieb. Tieto sociálne služby by taktiež mali byť primárne orientované na služby poskytované na ambulantnej báze, prípadne v domácom prostredí klienta a až v nevyhnutných prípadoch pobytovou formou v zariadení.

Ťažko zdravotne postihnutí

Ťažko zdravotne postihnuté osoby – aj keď navonok vystupujú pod týmto všeobecným, súhrnným označením – sú členitá cieľová skupina komunitného plánovania, v rámci ktorej sa potreby jednotlivcov spravidla výrazne líšia.

Ťažko zdravotne postihnutými sú fyzické osoby, ktorých miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %. Takýmito osobami môžu byť napríklad osoby s pohybovým či zmyslovým postihnutím, osoby s duševnými poruchami a poruchami správania sa, osoby s poruchami nervového systému, ale aj osoby s poruchami výživy a premeny látok (celiatici, diabetici) a pod. Z uvedeného je zrejmé, že potreby ŤZP osôb v rámci jednotlivých skupín postihnutia tak, ako ich definuje zákon č. 447/2008, nemusia byť a spravidla ani nie sú totožné, preto **pri plánovaní sociálnych služieb nemožno ťažko zdravotne postihnutých vnímať ako homogénnu skupinu.** V tejto súvislosti je potrebné dodať, že okrem samotného druhu postihnutia na potreby ŤZP vplývajú aj ďalšie faktory – sociálne zázemie, vek, vzdelanie a pod.

Aby mohlo byť plánovanie komunitných sociálnych služieb pre ŤZP osoby efektívne, **je žiaduce, aby samospráva disponovala štatistickými dátami o štruktúre postihnutia a ďalších sociálnych charakteristikách ŤZP občanov.** Na účely komunitného plánovania boli údaje o tejto cieľovej skupine získané z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Prehľad ťažko zdravotne postihnutých žijúcich na území obce Trenčianske Bohuslavice v členení podľa vekových kategórií a typu postihnutia zachytávajú nasledujúce tabuľky.

Veková skupina	Počet	Veková skupina	Počet
0 – 2 roky	0	50 – 59 rokov	7
3 – 4 roky	3	60 – 61 rokov	2
5 – 15 rokov	2	62 – 69 rokov	8
16 – 17 rokov	0	70 – 79 rokov	13
18 – 24 rokov	1	80 – 89 rokov	8
25 – 39 rokov	5	90 – 99 rokov	2
40 – 49 rokov	9	100 a viac rokov	0
Spolu			60

Skupina postihnutia podľa prílohy č. 3 zákona 447/2008 Z. z.	Počet
Skupina I: Infekčné a parazitárne choroby	1
Skupina II: Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov	1
Skupina III: Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	4
Skupina IV: Duševné poruchy a poruchy správania sa	8
Skupina V: Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy, periférnych nervov)	4
Skupina VI: Zrak	2
Skupina VII: Poškodenie ORL orgánov (sluchový, rovnovážny orgán, dýchacie a hltacie orgány) a ďalšie ORL postihnutia	1
Skupina VIII: Srdce a obehové ústrojenstvo	10
Skupina IX: Dýchacia sústava	0
Skupina X: Trávacie ústrojenstvo	4
Skupina XI: Ochorenie kože	4
Skupina XII: Pohybový a podporný aparát	9
Skupina XIII: Močové ústrojenstvo	2
Skupina XIV: Pohlavné orgány	3
Skupina XV: Hlava a tvár	0
Skupina XVI: Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0
Nezaradené	7
Spolu	60

Tabuľka č. 7 a 8: ŽZP podľa veku a skupiny postihnutia – údaje k 31. 12. 2022. Zdroj: ÚPSVaR

Z celkového počtu 60 ťažko zdravotne postihnutých, ktorí mali trvalý pobyt na území obce Trenčianske Bohuslavice k 31. 12. 2022, bolo najviac vo veku 70 – 79 rokov. Z hľadiska druhu postihnutia najviac osôb trpí postihnutím srdca a obehového ústrojenstva a postihnutím pohybového a podporného aparátu.

Obec Trenčianske Bohuslavice zabezpečuje pre ľudí s postihnutím pohybového aparátu bezbariérový prístup do niektorých verejných budov na niektorých verejných priestranstvách.

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Sociálne vylúčenie predstavuje stav dlhodobej separácie jednotlivca od spoločnosti, ktorý môže nastať ako dôsledok rôznych, niekedy náhlych skutočností, najčastejšie však v dôsledku straty zamestnania, nedostatočného vzdelania, ťažkého zdravotného postihnutia, staroby, závislosti od návykových látok, finančnej nestability, pôvodu, rasy, príslušnosti k etniku či vierovyznaniu. Sociálne vylúčenie sa prejavuje nezáujmom jednotlivca, resp. skupiny ľudí s určitými znakmi o zvyšok spoločnosti alebo/a súčasne nezáujmom spoločnosti o tohto jednotlivca/túto skupinu. Sociálne vylúčené osoby predstavujú minoritu a ich sociálne problémy a potreby sú výrazne odlišné od problémov a potrieb majority, môžu mať dokonca až existenčný charakter. Osoby stojace „na okraji“ spoločnosti obvykle svoju situáciu nedokážu riešiť samostatne, ale sú odkázané na pomoc a spolupatričnosť iných ľudí. Tam, kde zlyhá rodina a blízki známi, nastupuje pomoc vyšších inšancií.

Samospráva disponuje relatívne širokou škálou nástrojov, ktorými môže predchádzať sociálnemu vylúčeniu alebo eliminovať jeho dôsledky. Aj v tomto prípade môžeme opatrenia rozčleniť na preventívne a nápravné. Preventívnymi opatreniami sú najmä aktivity zamerané na osvetu obyvateľstva (napr. v oblasti finančnej gramotnosti, škodlivosti návykových látok a pod.), informovanie verejnosti (napr. o voľných pracovných miestach, vzdelávacích kurzoch a pod.), združovanie ľudí (kultúrne a spoločenské podujatia), podporu voľnočasových možností (budovanie športovísk, zakladanie záujmových spolkov a pod.) a rôzne iné. Nápravné opatrenia zahŕňajú poskytovanie rôznych finančných príspevkov, budovanie liečební pre ľudí závislých od návykových látok či budovanie nocľahární pre ľudí bez domova a pod.

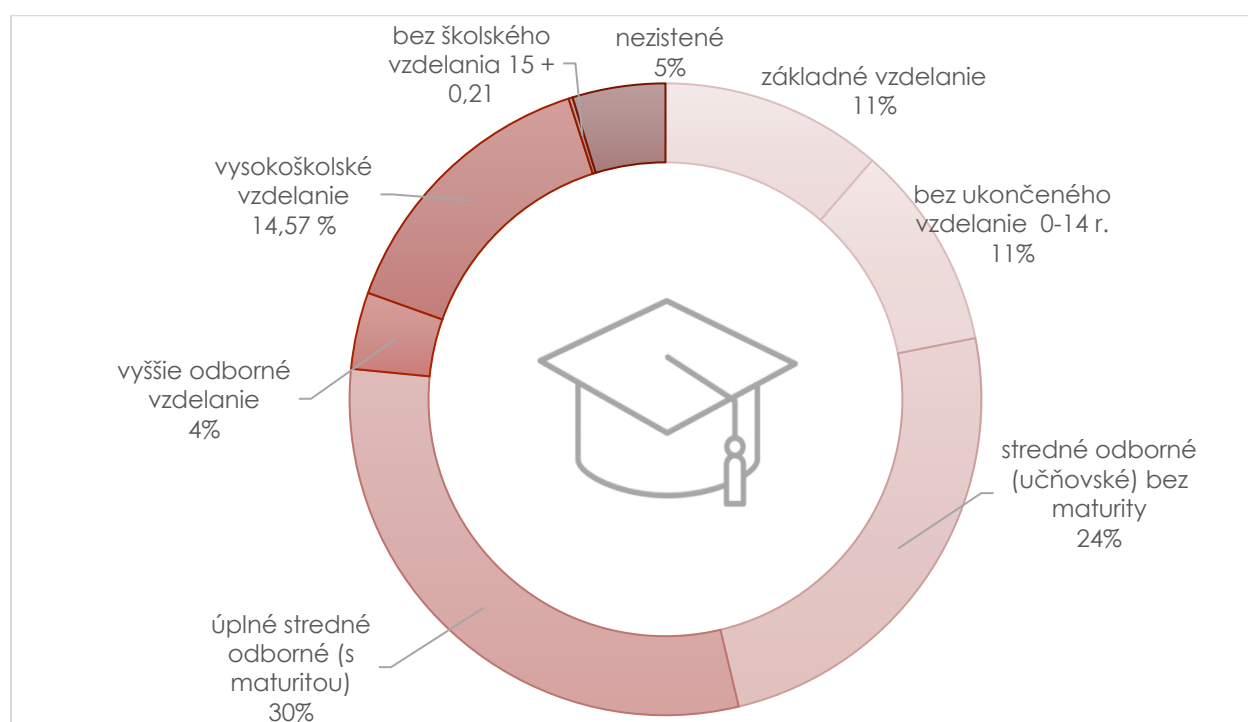
Faktorom sociálneho vylúčenia v podmienkach Slovenskej republiky je najčastejšie ťažké zdravotné postihnutie či staroba, ale aj dlhodobá nezamestnanosť a príslušnosť k rómskemu etniku. Ďalšími skupinami ohrozenými sociálnym vylúčením sú napr. osoby po výkone trestu, osoby bez domova a týrané osoby.

Viaceré štatistické dáta týkajúce sa osôb ohrozených sociálnym vylúčením sa evidujú v špecializovaných inštitúciách (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR a pod.), preto možno považovať mieru ich dostupnosti a rýchlosť prístupu k nim z pohľadu obce za nižšiu. Problematická je v tomto smere aj reprezentatívnosť dát, keďže nie každá osoba ohrozená sociálnym vylúčením je v štatistikách evidovaná (napr. nie každý alkoholik je liečený, nie každá týraná osoba domáce násilie nahlási a pod.). Je to teda aj absencia dát, ktorá do určitej miery

znemožňuje poskytovanie správnych sociálnych služieb v adekvátnom rozsahu, v správnom čase a na správnom mieste, čo si samospráva uvedomuje, a preto má záujem pracovať na zvýšení prísunu potrebných dát aj tohto charakteru.

Ako sme už naznačili, medzi zraniteľné skupiny obyvateľstva ohrozené sociálnym vylúčením patria osoby s **nižším vzdelaním**. Na území obce Trenčianske Bohuslavice sa nachádza materská škola. Materská škola je dvojtriedna a poskytuje dostatočné kapacity pre 48 detí. Zariadenie pre deti do 3 rokov ani základná škola sa v obci nenachádza.

Ako je vidieť na grafe č. 9, na základe posledných dostupných údajov z roku 2021, majú obyvatelia obce vo väčšine prípadov ukončené úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou (30,27 %), stredné odborné bez maturity (24,38 % obyvateľov) a vysokoškolské vzdelanie (14,57 %).

Graf č. 9: Vzdelanostná štruktúra občanov obce Trenčianske Bohuslavice, Zdroj: SODB 2021

Ďalšou skupinou ohrozenou sociálnym vylúčením je **skupina nezamestnaných**, predovšetkým znevýhodnených nezamestnaných (dlhodobo nezamestnaných, starších nezamestnaných, nezamestnaných s nižším vzdelaním a pod.). Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2022 predstavoval 13 osôb.

Geografická poloha obce a jej blízkosť k väčším mestám vytvára predpoklad pre ľahšie pracovné uplatnenie sa, rovnako ako aj zvyšovanie úrovne vzdelanosti obyvateľov obce.

Počet uchádzačov o zamestnanie	celkovo	z toho ženy
	absolútne vyjadrenie (počet)	absolútne vyjadrenie (počet)
k 31.12.2018	9	5
k 31.12.2019	14	9
k 31.12.2020	13	8
k 31.12.2021	11	9
k 31.12.2022	13	9

Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci Trenčianske Bohuslavice, 2018 - 2022, zdroj: ÚPSVaR

Z hľadiska **vekovej štruktúry uchádzačov o zamestnanie** môžeme skonštatovať, že medzi nezamestnanými obyvateľmi obce Trenčianske Bohuslavice v poslednom sledovanom roku početnú skupinu tvoria v priemere osoby staršie ako 50 rokov (znevýhodnení uchádzači o zamestnanie).

Počet UoZ	do 20 r.	20-24 r.	25-29 r.	30-34 r.	35-39 r.	40-44 r.	45-49 r.	nad 50 r.
k 31.12.2018	0	0	1	1	3	0	3	1
k 31.12.2019	0	1	0	1	3	6	0	3
k 31.12.2020	1	0	1	4	2	1	1	3
k 31.12.2021	0	0	2	2	2	0	0	5
k 31.12.2022	0	0	2	0	2	2	0	7

Tabuľka 10: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa veku 2018-2022, zdroj: ÚPSVaR

Podiel dlhodobo nezamestnaných (osôb bez práce dlhšie ako 1 rok) na celkovom počte nezamestnaných bol v obci Trenčianske Bohuslavice najvyšší k 31.12.2021, kedy bol podiel dlhodobo nezamestnaných na úrovni 27,3 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie (11UoZ).

Počet UoZ	do 3 mes.	4-6 mes.	7-9 mes.	10-12 mes.	13-24 mes.	25-48 mes.	nad 48 mes.	Podiel dlhodobo nezamest.
k 31.12.2018	2	2	2	1	2	0	0	22,2 %
k 31.12.2019	4	7	1	0	0	2	0	14,3 %
k 31.12.2020	1	5	6	0	1	0	0	7,7 %
k 31.12.2021	5	2	0	1	3	0	0	27,3 %
k 31.12.2022	1	7	4	0	0	1	0	7,7 %

Tabuľka 11: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky obdobia nezamestnanosti a vývoj podielu dlhodobej nezamestnanosti 2018-2022, zdroj: ÚPSVaR

Z hľadiska plánovania sociálnych služieb je potrebné spomenúť ešte jednu významnú charakteristiku, ktorou je ekonomická aktivita. Pre sociálny systém v podmienkach Slovenskej republiky je príznačný trend, kedy čoraz menší počet ekonomicky aktívnych osôb vytvára hodnoty pre čoraz väčší počet ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Takáto situácia má negatívny dopad na verejné financie a v konečnom dôsledku sa odzrkadľuje na kvalite života všetkých obyvateľov.

Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 viac ako polovica obyvateľov obce Trenčianske Bohuslavice patrí medzi ekonomicky aktívne osoby. Z celkového počtu obyvateľov obce je pracujúcich 50,62 % a nezamestnaných 1,86 %. Pomerne veľkú zložku obyvateľstva tvoria závislé osoby ako sú deti a študenti do 16 rokov (14,77), ale aj nepracujúci dôchodcovia (17,56 %).

Osoby ekonomicky aktívne (EAO)		Podiel z EAO v %
z toho:	Pracujúci	50,62
	Osoby na materskej dovolenke a rodičovskej dovolenke	1,86
	Nezamestnaní	1,86
	Pracujúci dôchodcovia	4,44
	Študenti	3,72
	Osoby v domácnosti	3,1
Osoby ekonomicky neaktívne (ENO)		Podiel z ENO v %
z toho:	Nepracujúci dôchodcovia	17,56
	Ostatní nezávislí	0
	Závislé osoby	14,77
Iná a nezistená ekonomická aktivita		2,06

Tabuľka č. 12: Rozdelenie obyvateľov obce Trenčianske Bohuslavice podľa ekonomickej aktivity, Zdroj: SODB 2021

Ako sme však už vyššie naznačili, k sociálnemu vylúčeniu dochádza aj z iných ako ekonomických dôvodov. V kontexte tejto skutočnosti treba aj oblasť sociálnych služieb vnímať ako oblasť, ktorá nie je zameraná iba na riešenie, resp. zmierňovanie núdze hmotnej či finančnej, ale aj núdze sociálnej.

O ďalších ohrozených skupinách medzi ktoré môžeme zaradiť ľudí bez domova, osoby vracajúce sa z výkonu trestu odňatia slobody, osoby proti ktorým je vedené trestné stíhanie, osoby ohrozené trestnou činnosťou, prípadne násilím, nie sú obcou presne zaznamenávané, taktiež nie sú známe ani počty občanov s určitým druhom závislosti. Z dostupných štatistických údajov má obec k 31. 12. 2022, 3 poberateľov dávky v hmotnej núdzi (zdroj: ÚPSVaR, 2022).

V rámci analýzy sociologických údajov sme sa zamerali na štruktúru obyvateľstva obce Trenčianske Bohuslavice podľa jednotlivých cieľových skupín, na ktoré sa sociálne služby a komunitné plánovanie zameriava, v nasledujúcej textovej časti si bližšie špecifikujeme reálne prostredie, od ktorého sa komunitné plánovanie odvíja.

7. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb úzko nadväzuje na socio-demografickú analýzu a predstavuje neoddeliteľnú súčasť komunitného plánu, pretože iba na základe monitoringu súčasnej situácie je možné identifikovať silné a slabé stránky samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb a navrhnúť konkrétne možnosti ich budúceho rozvoja.

V súčasnosti na území obce Trenčianske Bohuslavice neposkytuje sociálne služby **žiadny verejný ani neverejný poskytovateľ**.

Táto skutočnosť je dôsledkom nižšieho počtu osôb, ktorí sú odkázaní na starostlivosť inej osoby, a teda aj nižšieho dopytu po sociálnych službách. Obyvatelia obce Trenčianske Bohuslavice majú možnosť využívať sociálne služby v samosprávach v rámci okresu/kraja, napríklad v rámci okresného mesta Nové Mesto nad Váhom alebo v rámci susedných obcí.

Ako formu **prevencie pred sociálnym vylúčením** samospráva podporuje voľnočasové aktivity obyvateľov a organizuje rôzne kultúrne, športové a spoločenské podujatia dostupné pre širokú verejnosť.

Vzhľadom na to, že okresné mesto Nové Mesto nad Váhom je k obci Trenčianske Bohuslavice geograficky veľmi blízko prinášame prehľad sociálnych služieb poskytovaných v okresnom meste Nové Mesto nad Váhom:

Subjekty poskytujúce sociálne služby v meste	Klienti sociálnych služieb	Súčasný stav sociálnych služieb	Plánovaný stav sociálnych služieb
Centrum sociálnych služieb	Občania s trvalým pobytom na území TSK, starší občania, občania s mentálnym postihnutím a kombináciou mentálneho postihnutia s telesným postihnutím	Celoročný pobyt v zariadeniach pre seniorov, celoročný alebo týždenný pobyt v domovoch sociálnych služieb, resp. ambulantná forma pobytu v DSS	Spadá do správy riadenia a financovania VÚC Trenčín
Detský domov rodinného typu, Nové Mesto nad Váhom	Deti z problémových rodín, deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou alebo na základe predbežného opatrenia súdu, pre deti do 19 rokov.	Výchova a starostlivosť o deti – dočasne nahrádza dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie	ÚPSVaR Trenčín.
Zariadenie opatrovateľskej služby	Občania, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si základné životné potreby, občania čiastočne pohybliví.	Poskytovanie sociálnej služby na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak nemožno poskytnúť OS.	Rozšírenie poskytovania služieb v tomto objekte nie je plánované.

Útulok pre občanov bez prístrešia	Občania s trvalým pobytom v Novom Meste nad Váhom, prípadne obyvatelia okresu Nové Mesto nad Váhom alebo TSK, ktorí z rôznych subjektívnych alebo objektívnych dôvodov nemajú vlastné bývanie .	Sociálna pomoc v zariadení je zameraná na vedenie klientov k základným životným návykom, aktívnu účasť na spoločných aktivitách v rámci zariadenia, aktívne sa podieľať na vyhľadávaní možnosti zamestnania sa, hospodárenie s finančnými prostriedkami. Nevyhnutná súčasť je spolupráca s miestnymi orgánmi samosprávy.	Rozšírenie poskytovania služieb v tomto objekte nie je plánované.
Opatrovateľská služba externá	Občania, ktorí nie sú schopní samostatne si zabezpečiť niektoré životné úkony (zhoršený zdravotný stav)	Najžiadanejšia sociálna služba, je poskytovaná najmä občanom v dôchodkovom veku.	Z hľadiska nepriaznivého demografického vývoja bude potreba túto službu poskytovať a sprístupňovať väčšiemu počtu občanov, čo bude lepším riešením pre občana z dôvodu zotrvania v jeho prirodzenom rodinnom prostredí.
ADOS Florence, s.r.o.	Občania zdravotne postihnutí, ťažko zdravotne postihnutí .	Ošetrovateľská starostlivosť o pacientov v domácom prostredí kvalifikovanými zdravotnými sestrami.	Poskytovať a sprístupňovať.
Úrad práce , sociálnych vecí a rodiny v Novom Meste nad Váhom	Dôchodcovia, nezamestnaní, osamelí rodičia s maloletými deťmi, občania v sociálnej núdzi, občania s telesným, zmyslovým, mentálnym postihnutím, občania s duševnou chorobou, občania s autizmom, občania po výkone trestu, občania bez prístrešia, bývalí odchovanci detského domova, chronicky chorí občania, závislí na alkohole a iných psychotropných látkach, deti z problémových rodín a deti s poruchami správania.	Štátna správa v oblasti sociálnych vecí a služieb zamestnanosti a plnenie úloh podľa osobitných predpisov: -zákon o zamestnanosti, -zákon o sociálnej pomoci, -zákon o pomoci v hmotnej núdzi, -zákon o rodine, -zákon o sociálno- právnej ochrane detí a sociálnej kuratele, -zákon o prídavku na dieťa, -zákon o rodičovskom príspevku, -zákon na podporu náhradnej rodinnej starostlivosti, -zákon o náhradnom výživnom, -zákon o príspevku pri	Rozširovanie sociálnych služieb ÚPSVaR vychádza z koncepcie štátnej sociálnej politiky, ktorá do budúcnosti neuvažuje o rozširovaní sociálnych služieb. Trendom súčasnej sociálnej politiky je pluralita poskytovania sociálnych služieb a v tejto súvislosti i prenos poskytovania sociálnych služieb na samosprávne orgány (obce, VÚC) ako aj neštátne subjekty. Výnimku tvoria iba služby poskytované na úseku sociálno - právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

		narodení dieťaťa, -zákon o príspevku na pohreb - občania, ktorým sa poskytujú štátne dávky	
MsÚ Nové Mesto nad Váhom	Dôchodcovia, nezamestnaní, osamelí rodičia s maloletým dieťaťom, občania v sociálnej núdzi, občania s telesným, zmyslovým a mentálnym postihnutím, občania bez prístrešia, odchovanci detského domova, občania závislí na alkohole a iných psychotropných látkach, deti z problémových rodín a umiestnené v detskom domove.	Pomoc občanom, ktorí sú v hmotnej a sociálnej núdzi, poskytovaná sociálna služba : opatrovateľská, jednorázové dávky v hmotnej núdzi, organizovanie spoločného stravovania, umiestňovanie do zariadenia opatrovateľskej služby, pomoc pri zabezpečovaní prístrešia, správa klubu dôchodcov, osobitný príjemca prídavku na dieťa, dávky v hmotnej núdzi, žiadosti o posúdenie odkázanosti občana, zriaďovanie zariadení sociálnych služieb podľa potrieb mesta, sociálne poradenstvo, sociálny taxík	Zriadenie zariadenia pre seniorov a rozvoj opatrovateľskej služby .
Centrum poradensko-psychologických služieb	Deti a mládež od predškolského veku až po ukončenie prípravy na povolanie , občania so zdravotným postihnutím, obe domáceho násillia , ostatní občania.	Odborno-pedagogicko – psychologická diagnostika, poradenstvo v otázkach výchovy detí , vzdelávania, úlohy prevencie, ochrany mládeže pred negatívnymi javmi, odborná pomoc výchovným poradcom, školským psychológom.	Vzhľadom na narastajúci počet detí a ostatných klientov , ktorí potrebujú odbornú pomoc - venovať sa vo väčšej miere preventívnym aktivitám.
Slovenský zväz zdravotne postihnutých, mestská organizácia	Občania so všetkými druhmi zdravotných postihnutí.	Sociálna prevencia, sociálne poradenstvo a sociálne služby, programy zamerané na sociálno – rehabilitačnú, rekondično – integračnú a vzdelávaciu činnosť, vytváranie vhodných spoločensko-pracovných a kultúrnych podmienok života zdravotne postihnutých občanov.	Rozšírenie činností , vytvorenie pracovných miest napr. rozšírenie počtu zamestnaných v chránenej dielni .
Klub dôchodcov	Občania, ktorí sú v dôchodkovom veku alebo občania s nepriaznivým zdravotným stavom.	Počet členov asi 340 . Poradenstvo, návštevy dlhodobu chorých, imobilných členov, rekreačné pobyty, poznávacie zájazdy,	Rozšírenie a zlepšovanie podmienok na záujmovú a kultúrnu činnosť, začlenenie do spol. kultúrneho života, svojou činnosťou sa

		spoločné športovo-kultúrno-spoločenské aktivity.	podieľať na zlepšovaní psychickej a fyzickej aktivity dôchodcov.
Jednota dôchodcov	Občania, ktorí sú v dôchodkovom veku alebo občania s nepriaznivým zdravotným stavom.	Počet členov 210 Vzdelávanie – Univerzita 3. veku, zakladanie nových organizácií v okrese, prednášková činnosť, rozširovanie všeobecného obzoru, návšteva pamätných miest.	Rozšírenie a zlepšovanie podmienok na záujmovú a kultúrnu činnosť, začlenenie do spol. kultúrneho života, svojou činnosťou sa podieľať na zlepšovaní psychickej a fyzickej aktivity dôchodcov.

Tabuľka 13: Prehľad sociálnych služieb na území mesta Nové Mesto nad Váhom.
Zdroj: KPSS mesta Nové Mesto nad Váhom.

Zdravotná starostlivosť

V obci Trenčianske Bohuslavice sa nachádza zdravotné stredisko, kde sídli všeobecný lekár pre dospelých. Ordinačné hodiny má počas celého týždňa okrem štvrtka. Lekár sídli vo viacúčelovej budove, priestory ambulancie prešli rekonštrukciou, budova však vyžaduje ďalšiu rekonštrukciu.

Najbližšie strediská rýchlej zdravotnej služby sa nachádzajú v Novom Meste nad Váhom (7,1 km) a meste Trenčín (20 km). V susednom Novom Meste nad Váhom sa nachádza nemocnica s poliklinikou.

Lekáreň sa v obci nenachádza.

8. SWOT ANALÝZA

Na základe vyššie uvedeného popisu súčasnej situácie je možné zostaviť tzv. SWOT analýzu, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikuje tiež príležitosti a ohrozenia vplyvajúce na jej rozvoj. Prehľad uvedených atribútov zachytáva nasledujúca schéma.

9. VYHODNOTENIE PLNENIA PREDCHÁDZAJÚCEHO KPSS

Predchádzajúci Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice 2019 – 2023 definoval hlavné strategické ciele rozvoja a zabezpečovania poskytovania sociálnych služieb na území obce Trenčianske Bohuslavice. V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad opatrení samosprávy z predchádzajúceho plánovacieho obdobia, pri ktorých bola podaná žiadosť o dotáciu a k nim aj informáciu, či sa tieto ciele samospráve podarilo naplniť.

Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS pomôže samospráve vo formulovaní cieľov na aktuálne plánovacie obdobie, keďže viaceré z opatrení sú aktuálne aj počas nadchádzajúceho plánovacieho obdobia.

Prehľad realizácie			
Rok	Názov projektu	Zdroj financovania	Schválený/realizovaný
2022	Obnova detského ihriska pri obecnom úrade	Vlastné zdroje	áno
2022	Rekonštrukcia terasy v MŠ	Vlastné zdroje	áno
2021	Rekonštrukcia knižnice	Vlastné zdroje	áno
2021	Rekonštrukcia miestnosti na krúžky a tvorivé dielne	Vlastné zdroje	áno

Tabuľka č. 14: Vyhodnotenie realizácie zámerov komunitného plánovania, Zdroj: interná evidencia OcÚ

10. VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Sociálne služby, ich ponuku a kvalitu mali možnosť v dotazníkovom prieskume ohodnotiť občania obce Trenčianske Bohuslavice. Dotazník bol dostupný v elektronickej forme na webovej stránke obce www.trencianskebohuslavice.sk a taktiež v papierovej forme na obecnom úrade. Dotazník bol rozdelený na 2 časti – úvodnú a hlavnú časť. Cieľom úvodnej časti bolo zistenie základných charakteristík o respondentoch, prípadne o organizáciách, hlavná časť bola zameraná na zisťovanie spokojnosti a názorov na sociálne služby obce Trenčianske Bohuslavice.

Zber dotazníkov v papierovej aj elektronickej podobe bol ukončený v júli 2023. Príležitosť vyjadriť svoj názor na sociálne služby obce využilo celkovo 42 občanov.

Zo 41 platných dotazníkov **55,6 % vyplnili ženy**. 50 % respondentov býva v obci Trenčianske Bohuslavice 21 alebo viac rokov, viac ako 5 % respondentov 16 – 20 rokov. Väčšina respondentov teda býva v obci Trenčianske Bohuslavice už dlho a svoju obec pravdepodobne dobre poznajú.

Pokiaľ ide o **vekovú štruktúru** respondentov, najpočetnejšia skupina 27 % respondentov bola vo veku 50 - 64 rokov, druhú najpočetnejšiu skupinu (25 %) tvorili respondenti vo veku 40 - 49 rokov. Nasledovali respondenti vo veku 30 – 39 rokov (22,2%). Takýto stav je prirodzený, keďže o sociálne služby prejavujú ľudia záujem tým viac, čím viac sa ich týkajú – s pribúdajúcim vekom, zmenou sociálnych potrieb, zmenou sociálnych potrieb svojich rodinných príslušníkov.

Z hľadiska **vzdelanostnej štruktúry** malo v čase konania sa prieskumu najviac respondentov (takmer 34 %) najvyššie dosiahnuté vzdelanie vysokoškolské II. stupňa a stredné odborné vzdelanie (30,6 %). Ďalšími početnými skupinami, ktoré prejavili záujem o komunitné plánovanie, boli vyučené osoby s maturitou (9 %), osoby s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa (9 %). Zvyšné vzdelanostné skupiny boli zastúpené menej ako 5 percentami.

Takmer 39 % respondentov bolo v čase konania sa prieskumu zamestnaných v súkromnom sektore. 25 % respondentov tvorili osoby zamestnané vo verejnom sektore a 15 % tvorili respondenti na dôchodku. Ostatné skupiny obyvateľstva **z hľadiska ekonomickej aktivity** boli zastúpené menej ako 10 percentami.

V nasledujúcej textovej časti prinášame výsledky dotazníkového prieskumu.

Otázka č. 1: Aké je zloženie Vašej domácnosti?

36,1 % - obaja rodičia s dieťaťom/deťmi

27 % - manželia/partneri žijúci v domácnosti bez detí, resp. deti sú už osamostatnené

19,4 % - viacgeneračná domácnosť

13,9 % - jednotlivec

Do prieskumu sa zapojili prevažne osoby, ktoré bývajú v domácnosti s deťmi a viacgeneračné domácnosti, čo je možné odôvodniť vyššou potrebou hľadať riešenia v sociálnych službách nielen pre seniorov, ale aj pre rodiny s deťmi a mládež.

Otázka č. 2: Máte prehľad o tom, aké sociálne služby sú v obci poskytované?

35 % - čiastočne

32,5 % - áno

32,5 % - nie

Väčšina respondentov v prieskume uviedla, že má čiastočný alebo úplný prehľad o sociálnych službách poskytovaných na území obce Trenčianske Bohuslavice. Uvedené môže svedčiť o informovanosti obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách alebo zdanlivej vedomosti o poskytovaných sociálnych službách. V praxi laická verejnosť nie vždy rozozná sociálne služby od súvisiacich služieb (napr. za sociálne služby sú často považované aj zdravotnícke a vzdelávacie služby, organizovanie podujatí a pod.) a taktiež verejnosť nie vždy pozná oficiálne názvy sociálnych služieb v zmysle platného zákona o sociálnych službách (napr. v praxi stále zaužívané pojmy „domov dôchodcov“, „jasle“ a pod.).

Otázka č. 3: Ak by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb poskytovaných v obci, na koho sa obrátite? (Bolo možné označiť viacero odpovedí.)

42 % - kontaktujem obecný úrad

38,9 % - získam si informácie z internetu

22,2 % - skontaktujem sa priamo s organizáciou, o ktorej viem, že tieto služby poskytuje

11,1 % - vyhľadám pomoc u priateľov alebo v rodine

8,3 % - obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom už stretol

Väčšina respondentov zvolila „najkratšiu cestu“, ako získať informácie o sociálnych službách. Zároveň by väčšina respondentov volila kombináciu viacerých informačných zdrojov.

Otázka č. 4: Ako by ste riešili situáciu v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena Vašej rodiny? (Bolo možné označiť viacero odpovedí.)

50 % - využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí

45 % - využil/a by som služby poskytované v prostredí poskytovateľa sociálnej služby

19,4 % - starostlivosť by som zabezpečil/a sám/sama

2,7 % - iné

Viac ako 95 % respondentov by sociálnu starostlivosť zabezpečilo svojpomocne doma alebo doma za pomoci iného subjektu. Uvedené je v súlade s aktuálnymi snahami o „deinštitucionalizáciu“ sociálnych služieb, t. j. preferovanie poskytovania sociálnej pomoci v domácom prostredí pred umiestňovaním osôb do zariadení.

Otázka č. 5: Aké sociálne a príbuzné služby v súčasnej dobe využívate? (bez ohľadu na to, či ich využívajú na území obce. Bolo možné vybrať viacero odpovedí.)

94,4 % - nevyžívam žiadnu sociálnu službu

5,6 % - služby s použitím telekomunikačných technológií

2,8 % - zariadenie opatrovateľskej služby

Zvyšné sociálne služby boli zastúpené menej ako 1 percentom.

Väčšina respondentov aktuálne nevyžíva žiadne sociálne služby. Spomedzi respondentov, ktorí nejakú sociálnu službu využívajú najviac respondentov využíva služby s použitím telekomunikačných technológií.

Otázka č. 6: Aké sociálne služby plánujete využívať v najbližších 5 rokoch? Uvedte aj v súčasnosti využívané sociálne služby, ak ich plánujete využívať aj naďalej. (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.)

77,8 % - neplánujem využívať žiadnu sociálnu službu

8,3 % - stravovanie v jedálni

5,6 % - zariadenie opatrovateľskej služby

5,6 % - zariadenie pre seniorov

5,6 % - služby s použitím telekomunikačných technológií

Zvyšné sociálne služby boli zastúpené menej ako 3 percentami.

Respondenti najväčší záujem prejavili o stravovanie v jedálni. Takmer 80 % respondentov neplánuje využívať žiadnu sociálnu službu.

Otázka č. 7: Ste spokojný/á s rozsahom (ponukou) sociálnych služieb poskytovaných v obci?

61,1 % - neviem posúdiť

30,6 % - nie

8,3 % - áno

Viac ako polovica respondentov nevedela posúdiť dostatočnosť ponuky sociálnych služieb. Viac ako 30 % respondentov nie je spokojná s ponukou sociálnych služieb. Niektoré osoby vedeli ponuku posúdiť z vlastnej skúsenosti, niektoré prostredníctvom referencií od rodinných príslušníkov, priateľov a známych. Spokojnosť s ponukou sociálnych služieb vyjadrilo 8 % respondentov.

Otázka č. 8: Ste spokojný/á s kvalitou sociálnych služieb poskytovaných v obci?

69,4 % - neviem posúdiť

22,2 % - nie

8,3 % - áno

Takmer 70 % respondentov nevedelo posúdiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. 8 % respondentov je s kvalitou sociálnych služieb spokojná. Vyše 20 % respondentov vyjadrilo nespokojnosť s kvalitou sociálnych služieb.

Väčšina respondentov aktuálne nevyužíva žiadne sociálne služby, t. j. ak respondenti nemajú referencie o sociálnych službách od svojich rodinných príslušníkov, priateľov a známych, nedokážu dostatočne posúdiť ani kvalitu a rozsah poskytovaných sociálnych služieb. Táto skutočnosť mohla výrazne ovplyvniť relevantnosť odpovedí v otázkach preverujúcich spokojnosť respondentov s rozsahom a kvalitou poskytovaných sociálnych služieb.

Otázka č. 9: Na rozvoj ktorých sociálnych služieb by sa mala samospráva v najbližších 5 rokoch zamerať? (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.)

58,3 % - zariadenie pre seniorov

33,3 %- stravovanie v jedálni

27,8 % - zariadenie opatrovateľskej služby

16,7 % - domáca opatrovateľská služba

13,9 % - denný stacionár

13,9% - domov sociálnych služieb

11,1 % - rehabilitačné stredisko

Vôčšina respondentov má záujem o zariadenie pre seniorov a poskytovanie stravovania v jedálni. Záujem o rozvoj domácej opatrovateľskej služby a zariadenie opatrovateľskej služby prejavilo spolu takmer 45 % respondentov.

Na záver ešte niektorí respondenti využili priestor na vyjadrenie názorov a pripomienok. Viacerí vyjadrili názor, že v obci chýbajú služby na podporu rodín s deťmi, či už ide o zriadenie jaslí alebo materského centra. Obyvatelia by tiež uvítali výraznejšiu pomoc a poradenstvo pre sociálne slabších a celkovo zvýšiť informovanosť v oblasti sociálnych služieb.

Po vyhodnotení dotazníkov pre obyvateľov je zrejmé, že mnohí obyvatelia Trenčianskych Bohuslavíc nemajú dostatočné informácie o oblasti poskytovaní sociálnych služieb. Na základe toho sme dospeli k záveru, že kvalitu a rozsah sociálnych služieb nevedia posúdiť, nakoľko im chýba dostatočná informovanosť, ktorá by sa mohla zvýšiť napr. dňom otvorených dverí sociálneho oddelenia alebo letákovou informačnou kampaňou.

Strategická časť

Vízia

Vízia je súhrnom predstáv o želanej situácii, konečnom stave, ktorý má byť samosprávou dosiahnutý na konci plánovacieho obdobia v roku 2027. Vízia pre oblasť poskytovania sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice bola sformulovaná na základe identifikovania silných a slabých stránok, hrozieb a príležitostí (SWOT analýzy). Keďže do spracovania komunitného plánu boli zapojení zástupcovia obecného úradu, odborníci na sociálnu oblasť, poskytovatelia, užívatelia sociálnych služieb, ako aj široká verejnosť, je vízia adekvátnym odrazom potrieb všetkých zúčastnených partnerov.

Hlavným cieľom strategickej vízie je poskytnúť smer pre strategické plánovanie, ako aj pre implementáciu navrhnutých opatrení. Vízia tiež vykresľuje želanú budúcnosť tým, ktorí v obci žijú, pracujú v nej navštevujú ju, či v nej podnikajú, alebo ktorí tu plánujú investovať. Súčasné strategické plánovanie a strategická vízia predstavujú dohovor medzi lokálnymi lídrami na prioritách budúceho rozvoja. Toto poslanie strategickej vízie sa najlepšie naplní vtedy, keď je jej obsah stručný, výrečný a pôsobivý v najširšom zmysle slova. Okrem motivácie má vízia aj marketingový, respektíve propagačný účel. Predáva daný región/lokalitu, predáva úsilie svojej komunity čeliť aktuálnym trendom a vytvárať lepšie podmienky pre regionálny rozvoj. Propaguje obec vo svete, na úradoch a medzi partnermi, ale rovnaký význam má aj vnútorná propagácia, keďže zabezpečuje usporiadanie, identitu a spoločný účel činnosti rozvoja.

V nadväznosti na uvedené bola formulovaná vízia obce Trenčianske Bohuslavice pre oblasť poskytovania sociálnych služieb:

Spolupráca obce Trenčianske Bohuslavice, jej obyvateľov a podnikateľov, prinesie vzájomný prospech. Vďaka ich spolupráci sa obec stane atraktívnou pre svojich obyvateľov i návštevníkov. Bude sa podporovať rozvoj sociálnych služieb. V obci bude zabezpečená rozvinutá sociálna a občianska infraštruktúra ako aj jej využívanie. Tieto faktory spolu zabezpečia vysokú kvalitu života obyvateľov obce a jej návštevníkov. Obec bude pružne reagovať na výzvy ďalších rokov.

Vízia obce bude naplnená realizáciou Komunitného plánu sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2024 – 2030. Obecný úrad bude rozvoj oblasti poskytovania sociálnych služieb pravidelne monitorovať, vyhodnocovať a komunitný plán aspoň raz ročne aktualizovať, a to opätovne aj v interakcii s ostatnými partnermi, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Takýmto spôsobom bude komunitný plán nepretržite odrážať aktuálne potreby obyvateľov a situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a aktuálne možnosti a zámery obce na druhej strane.

Návrh stratégie rozvoja

S cieľom dosiahnuť vytýčenú víziu navrhla obec Trenčianske Bohuslavice stratégiu rozvoja sociálnych služieb. Vďaka naplánovaniu jednotlivých krokov obec už na začiatku plánovacieho obdobia vie, na aký zámer, kedy a koľko finančných prostriedkov bude potrebovať, čo jej umožní lepšie, organizovanejšie a efektívnejšie naplňať jednotlivé zámery a následne aj vyhodnocovať úspešnosť svojho konania. Z tohto dôvodu by stratégia rozvoja nemala byť príliš ambiciózna, ale mala by zohľadňovať súčasné podmienky na jednej strane a reálne dostupné možnosti obce na druhej strane. Iba stanovením racionálnych cieľov môže samospráva dosiahnuť skutočný rozvoj, naopak, vymenovaním dlhého zoznamu nereálnych opatrení iba podporí frustráciu z neschopnosti zmeniť súčasný stav k lepšiemu.

Komunitný plán obce Trenčianske Bohuslavice vychádza z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030. Cieľom národných priorít je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021 - 2030 je nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady, ktoré predstavujú pre napĺňanie NPRSS nevyhnutné vstupy:

- A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike
- B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb
- C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Predpokladá sa, že národné priority si následne nižšie územné jednotky rozpracujú vo svojich koncepcných a plánovacích dokumentoch.

Ďalej KPSS obce Trenčianske Bohuslavice vychádza z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2015– 2023.

Na obdobie rokov 2024 – 2030 si obec Trenčianske Bohuslavice stanovila cieľ, na dosiahnutie ktorého si vytýčila nasledujúce zámery:

CIELE A AKTIVITY OBCE TRENČIANSKE BOHUSLAVICE NA ROKY 2024 – 2030 PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	
CIEĽ	ZÁMER/AKTIVITA
Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	1. Zariadenie opatrovateľskej služby pre 30 osôb
	2. Výstavba pumptrackovej dráhy
	3. Rekonštrukcia športovej haly
	4. Vybudovanie pódia v športovom areáli

Tabuľka č. 15: Ciele a aktivity obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2024-2030, Zdroj: OcÚ, 2023

V nadväznosti na definovaný cieľ a k nim prislúchajúce aktivity vykonala obec monitoring východiskových podmienok – zostavila sumár, v ktorom uvádza, aké kroky už podnikla na dosiahnutie vytýčeného cieľa a aké sú jej následné možnosti rozvoja. Samospráva zvážila kedy, za pomoci koho, za akých podmienok a s akými nákladmi bude môcť ďalej prispievať k realizácii jednotlivých zámerov, pričom prehľad odpovedí na tieto kľúčové otázky zachytávajú nasledujúce tabuľky.

Základné údaje o projektovom zámere č. 1	
Názov projektu	Zariadenie opatrovateľskej služby pre 30 osôb
Druh sociálnej služby	§ 36 zákona o sociálnych službách
Forma sociálnej služby	Pobytová
Cieľová skupina sociálnej služby	V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálna služba na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Trenčianske Bohuslavice
Kontaktná osoba pre zámer	Starostka obce
Začatie a ukončenie projektu	2024-2030

Organizačné a prevádzkové podmienky	V zariadení opatrovateľskej služby sa: a) poskytuje: 1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, 2. sociálne poradenstvo, 3. sociálna rehabilitácia, 4. ubytovanie, 5. stravovanie, 6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, b) utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí, c) zabezpečuje záujmová činnosť. V zariadení pre seniorov možno poskytovať sociálnu službu najviac pre 30 prijímateľov v jednej budove.		
Stav projektu pred realizáciou	Absencia zariadenia v obci, dlhodobý neuspokojený dopyt po zariadení tohto typu.		
Cieľ projektu	Vytvoriť dostatočné kapacity pre pobytovú formu sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby.		
Indikátory monitoringu	Vybudovaná plocha zariadenia (m²)	BD	
	Kapacita zariadenia (počet osôb)	30	
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Existujúca kapacita: 0 klientov Potrebná kapacita: 30		
Personálne zabezpečenie sociálnej služby	Počet pracovníkov	Z toho odborných	Z toho pomocných
	BD	BD	BD
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce, absencia vhodnej výzvy, neschválenie žiadosti o NFP, komplikácie v procese verejného obstarávania, spoľahlivosť dodávateľa stavebných prác, kvalita dodaných stavebných prác.		
Poznámky	-		
Financovanie projektu			

	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2024-2030	
Spolu		

Základné údaje o projektovom zámere č. 2		
Názov projektu	Vybudovanie pumptrackovej dráhy	
Druh sociálnej služby	Nie je sociálnou službou	
Forma sociálnej služby		
Poskytovateľ sociálnej služby		
Cieľová skupina	Obyvatelia, rodiny s deťmi	
Kontaktná osoba pre zámer	Starostka obce	
Začatie a ukončenie projektu	2024-2030	
Organizačné a prevádzkové podmienky	-	
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatok možností pre voľnočasové aktivity	
Cieľ projektu	Zvýšenie atraktivity obce, zvýšenie kvalitného využitia voľného času detí a mládeže	
Indikátory monitoringu	Dĺžka vybudovanej dráhy	BD
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.	
Personálne zabezpečenie sociálnej služby	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je sociálna služba.	
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce, absencia vhodnej výzvy, neschválenie žiadosti o NFP, komplikácie v procese verejného	

	obstarávania, spoľahlivosť dodávateľa stavebných prác, kvalita dodaných stavebných prác	
Poznámky	-	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2024-2030	BD
Spolu	BD	

Základné údaje o projektovom zámere č. 3		
Názov projektu	Rekonštrukcia športovej haly	
Druh sociálnej služby	Nie je sociálnou službou	
Forma sociálnej služby		
Poskytovateľ sociálnej služby		
Cieľová skupina	Obyvatelia, rodiny s deťmi	
Kontaktná osoba pre zámer	Starostka obce	
Začatie a ukončenie projektu	2024-2030	
Organizačné a prevádzkové podmienky	-	
Stav projektu pred realizáciou	Zlý technický stav športovej haly	
Cieľ projektu	Zvýšenie atraktivity obce, zvýšenie kvalitného využitia voľného času obyvateľov obce	
Indikátory monitoringu	Veľkosť rekonštruovanej plochy	BD
	Kapacita športovej haly	BD

Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.	
Personálne zabezpečenie sociálnej služby	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je sociálna služba.	
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce, absencia vhodnej výzvy, neschválenie žiadosti o NFP, komplikácie v procese verejného obstarávania, spoľahlivosť dodávateľa stavebných prác, kvalita dodaných stavebných prác	
Poznámky	-	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2024-2030	BD
Spolu	BD	

Základné údaje o projektovom zámere č. 4	
Názov projektu	Vybudovanie pódia v športovom areáli
Druh sociálnej služby	Nie je sociálnou službou
Forma sociálnej služby	
Poskytovateľ sociálnej služby	
Cieľová skupina	Obyvatelia, rodiny s deťmi
Kontaktná osoba pre zámer	Starostka obce
Začatie a ukončenie projektu	2024-2030
Organizačné a prevádzkové podmienky	-

Stav projektu pred realizáciou	BD	
Cieľ projektu	Zvýšenie atraktivity obce, zvýšenie kvalitného využitia voľného času obyvateľov obce, viac organizovaných podujatí	
Indikátory monitoringu	Veľkosť vybudovanej plochy	BD
	Počet organizovaných podujatí za rok	BD
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je zvyšovanie kapacít sociálnej služby.	
Personálne zabezpečenie sociálnej služby	Nerelevantné pre tento zámer – predmetom nie je sociálna služba.	
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce, absencia vhodnej výzvy, neschválenie žiadosti o NFP, komplikácie v procese verejného obstarávania, spoľahlivosť dodávateľa stavebných prác, kvalita dodaných stavebných prác	
Poznámky	-	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2024-2030	BD
Spolu	BD	

Tab. č. 16: Strategické zámeru obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2024-2030

Plnenie vyššie uvedených strategických zámerov bude samospráva priebežne monitorovať. Komunitný plán bude samospráva v nadväznosti na zistený stav každý rok aktualizovať.

Plán financovania

V tejto časti KPSS prinášame sumár jednotlivých zámerov (akčný plán), prehľad financovania zámerov v jednotlivých rokoch plánovacieho obdobia a celkovú potrebu finančných prostriedkov. Keďže možnosti obecného rozpočtu sú obmedzené, má obec Trenčianske Bohuslavice v rámci plánovacieho obdobia 2024 – 2030 záujem okrem vlastných finančných prostriedkov využívať aj prostriedky zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ, prípadne alternatívne zdroje financovania (dary a pod.).

AKČNÝ PLÁN OBCE OBCE TRENČIANSKE BOHUSLAVICE NA ROKY 2024 – 2030 PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB		
ZÁMER/AKTIVITA	OBDOBIE REALIZÁCIE	NÁKLADY (v EUR)
Zariadenie opatrovateľskej služby pre 30 osôb	2024-2030	BD
Výstavba pumptrackovej dráhy	2024-2030	BD
Rekonštrukcia športovej haly	2024-2030	BD
Vybudovanie pódia v športovom areáli	2024-2030	BD

Tabuľka č. 17: Akčný plán 2024-2030, Zdroj: OcÚ, 2023

Okrem snahy obce o zrealizovanie vytýčených strategických zámerov bude obecný úrad počas aktuálneho plánovacieho obdobia 2024 – 2030:

- vyvíjať aktivity podporujúce zotrvanie občanov v domácom prostredí,
- pokračovať v súčasných aktivitách, poskytovaných sociálnych službách a príspevkoch,
- zabezpečovať dosahovanie štandardov kvality sociálnych služieb a zvyšovanie odbornosti zamestnancov,
- uskutočňovať opatrenia, ktorými sa adaptuje systém poskytovania sociálnych služieb obce na prípadné novely zákona o sociálnych službách,
- aktualizovať všeobecne záväzné nariadenia obce v zmysle platnej legislatívy,
- zohľadňovať navrhnuté strategické zámery pri schvaľovaní rozpočtu obce.

Na vypracovaní komunitného plánu sociálnych služieb a jeho následných aktualizáciách participovali/participujú:

- **pracovná skupina** v zložení :

Bc. Lenka Berníková

Libuša Masaryková

Mgr. Monika Kosová

- **externá spoločnosť** – Gemini Group s. r. o.,
- **široká verejnosť** prostredníctvom dotazníkového prieskumu.

Realizačná časť

Realizačná časť bližšie vysvetľuje časový harmonogram realizácie KPSS, hodnotenie a monitorovanie činností počas ich priebehu. Záznamy z monitorovania budú priebežne dopĺňané počas obdobia realizácie aktivít.

Časový plán realizácie KPSS

Zámer/ Aktivita	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Zariadenie opatrovateľskej služby pre 30 osôb	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Výstavba pumptrackovej dráhy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rekonštrukcia športovej haly	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vybudovanie pódia v športovom areáli	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Tabuľka č. 18: Časový plán realizácie KPSS 2024-2030, Zdroj: OcÚ, 2023

Monitorovanie a hodnotenie

Proces monitorovania a hodnotenia je dôležitou súčasťou realizácie projektových zámerov (aktivít), ktoré boli zadefinované v rámci rozvojovej stratégie komunitného plánu. Pomáha zistiť, či sa dodržiava stanovený plán a odhaľuje prípadné chyby a riziká, ktoré môžu nastať pri jeho realizácii.

Princípy dobrého spravovania pri realizácii Komunitného plánu sociálnych služieb:

- **Participácia** - zabezpečenie účasti tých, ktorí „musia“ byť zainteresovaní a umožnenie účasti tých, ktorí „chcú“ byť zainteresovaní
- **Transparentnosť** - rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii KPSS je uskutočnené na základe dopredu známych kritérií
- **Verejná zodpovednosť** - dodržiavanie zvolených kritérií merania výkonnosti, dodržiavanie práva a administratívnych postupov, jasná komunikácia cieľov

Zásady uplatňovania komunitného plánu sociálnych služieb

- KPSS je základným rozvojovým dokumentom, na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb.
- KPSS je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce.
- KPSS je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity obec priamo realizuje (obec ako realizátor), alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu (obec ako iniciátor, partner) inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja obce
- KPSS je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce či vykonávajúce činnosť na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor).
- KPSS je otvorený, verejne dostupný dokument, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia.
- Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce. Aby bol implementačný mechanizmus KPSS efektívny, musí mať obec jasne popísané činnosti, aktivity až úlohy, ktorými sa bude KPSS zabezpečovať na úrovni programovej, realizačnej a vyhodnocovacej.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v obci Trenčianske Bohuslavice bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v komunitnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať.

Medzi kľúčové úlohy manažmentu obce bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja obce a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Komunitný plán bude obec vyhodnocovať každoročne vždy k 31. 12. kalendárneho roka v priebehu platnosti komunitného plánu. Informatívna správa o plnení komunitného plánu bude predkladaná na rokovanie Obecného zastupiteľstva v Trenčianskych Bohuslaviciach.

Komunitný plán je otvorený dokument, ktorý je potrebné prispôbovať meniacim sa podmienkam, ktoré budú vyplývať z legislatívnych zmien, z potrieb obyvateľstva, z personálneho, materiálne – finančného zabezpečenia a pod. Komunitný plán sa bude dopĺňať a aktualizovať o nové aktivity podľa potreby rozvoja sociálnej oblasti, čím sa zabezpečí jeho aktuálnosť a zmysluplosť.

Záver

Komunitný plán predstavuje významný dokument v procese plánovania sociálnych služieb, ktorého existencia je nevyhnutná pre efektívnu organizáciu a zabezpečenie širokej škály činností umožňujúcich vylepšenie ponúkaných sociálnych služieb. Komunitné plánovanie veľmi úzko súvisí a nadväzuje na jeden zo základných strategických dokumentov – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Rozdiel medzi uvedenými dokumentmi spočíva v tom, že program rozvoja stanovuje ciele pre 3 prioritné oblasti: hospodársku, sociálnu a environmentálnu. Komunitný plán zameriava svoju pozornosť výhradne na jednu, sociálnu oblasť.

Cieľom komunitného plánu je v prvom rade vymedziť zámery, ktoré má obec možnosť zrealizovať počas aktuálneho plánovacieho obdobia. Komunitný plán predstavuje otvorený dokument. Od toho sa odvíja aj možnosť jeho priebežnej aktualizácie, vďaka čomu je umožnené operatívne a rýchlo reagovať na nové výzvy a nachádzať adekvátne riešenia.

Obec Trenčianske Bohuslavice si na obdobie 2024 – 2030 vytýčila 4 zámery v sociálnej oblasti. Pri financovaní jednotlivých zámerov plánuje obec využiť vlastné prostriedky ako aj prostriedky zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ. Zrealizovaním všetkých zámerov bude naplnená vízia obce na roky 2024 – 2030, čím sa kvalita sociálnych služieb v obci výrazne zlepší. V tejto súvislosti plní komunitný plán nielen informačnú funkciu pre verejnosť, ale vystupuje tiež ako významný nástroj monitoringu pre obec samotnú.

Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj v súlade s inými legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi. Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2024 – 2030 predstavuje cenný nástroj na dosahovanie pokroku v sociálnej oblasti.

Zdroje

1. Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianske Bohuslavice 2019 - 2023.
2. Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
3. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2012 - 2030.
4. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 - 2020.
5. Národný program aktívneho starnutia 2021 - 2030.
6. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030.
7. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027.
8. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Trenčianske Bohuslavice na roky 2015 - 2023.
9. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho kraja na obdobie 2013 – 2023.
10. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021.
11. Stratégia Európa 2030.
12. Štatistický úrad Slovenskej republiky.
13. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.
14. Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
15. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
16. Webová stránka obce Trenčianske Bohuslavice
www.trencianskebohuslavice.sk
17. Woleková, H. – Mezianová M.: Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, 2004.
18. Filipová, M. – Woleková, H. – Petijová, M.: Komunitný plán sociálnych služieb, Metodická príručka, 2018.